

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

**Rozdíly ve vnímání rekreačního
potenciálu mezi místními obyvateli a
návštěvníky v obci Vranov nad Dyjí**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Jiří Schneider, Ph.D.

Autor:

Soňa Homolová

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Rozdíly ve vnímání rekreačního potenciálu mezi místními obyvateli a návštěvníky v obci Vranov nad Dyjí zpracovala sama a uvedla jsem veškeré prameny, které byly pro tuto práci použity. Souhlasím, aby moje bakalářská práce byla zveřejněna v souladu s § 47b Zákona č. 111/118 Sb., o vysokých školách a uložena v knihovně Mendelovy univerzity v Brně, zpřístupněna ke studijním účelům ve shodě s Vyhláškou rektora MZLU o archivaci elektronické podoby závěrečných prací.

Autor kvalifikační práce se dále zavazuje, že před sepsáním licenční smlouvy o využití autorských práv díla s jinou osobou (subjektem) si vyžádá písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity a zavazuje se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla dle řádné kalkulace.

V Brně dne 20. 5. 2016

Soňa Homolová

Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mému vedoucímu, panu Ing. Jiřímu Schneiderovi, Ph.D. za odbornou pomoc a cenné rady při vedení mé bakalářské práce. Za snahu posunout mě správným směrem a velkou trpělivost. Poděkování patří také mé rodině, za podporu během celého studia.

Abstrakt

HOMOLOVÁ S., Rozdíly ve vnímání rekreačního potenciálu mezi místními obyvateli a turisty v obci Vranov nad Dyjí. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. Tato předložená bakalářská práce se zabývá rozdíly ve vnímání rekreačního potenciálu mezi místními obyvateli a návštěvníky v obci Vranov nad Dyjí. V první části je na základě prostudování odborné literatury sestaven přehled řešené problematiky. V druhé části je nejdříve charakterizováno vybrané území a poté jsou sbírány názory místních obyvatel a návštěvníků pomocí dotazníkového šetření. Nakonec jsou uvedeny možné návrhy, které by napomohli dalšímu rozvoji zkoumané oblasti. Z výzkumu vyplývá, že v dané oblasti panuje slabá propagace, krátké spojení pro nabídku vícedenních pobytů se Znojmem a s Rakouskem a nízká úroveň turistické infrastruktury.

Klíčová slova:

Cestovní ruch, rekreace, rekreační potenciál, dotazník

Abstract

HOMOLOVÁ S., Differences in perception of the recreational potential between locals people and tourists in the village Vranov nad Dyjí. Bachelor work. Brno: Mendel University in Brno, 2016. The bachelor work analyzes the differences in the perception of the recreational potential between the locals and visitors of the village Vranov nad Dyjí. The first part is based on the study of scientific literature compiled an overview of the issues. The second part is firstly characterized the selected area and then are collected the opinions of local residents and visitors through questionnaires research. Ultimately are the possible proposals that would help to further development of the investigated area. Research suggests that in this area there is short promotion, a short circuit for the offer of overnight stays with Znojmo and Austria and the low level of tourist infrastructure.

Key words:

Obsah

1 Úvod	7
2 Cíl práce	8
3 Současný stav problematiky	9
3.1 Vymezení základních pojmů	9
3.1.1 Cestovní ruch	9
3.1.2 Udržitelný cestovní ruch	11
3.1.3 Rekreace	13
3.1.4 Rekreační potenciál	14
3.1.5 Krajinový ráz	15
3.2 Dotazníkové šetření	16
4 Metodika práce	19
5 Zájmové území Vranov nad Dyjí, vymezeno katastrem obce	21
5.1 Historie	23
5.2 Klimatické poměry	24
5.3 Hydrologické poměry	24
5.4 Přírodní poměry	25
5.5 Fauna	26
5.6 Socioekonomická charakteristika území	26
5.6 Rekreační potenciál a potenciál cestovního ruchu	29
5.6.1 Národní park Podyjí	29
5.6.2 Zámek Vranov nad Dyjí	32
5.6.3 Vranovská přehrada	33
5.6.4 Další památky Vranova nad Dyjí	35
6 Výsledky	37
6.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření	37
6.1.1 Šetření mezi návštěvníky	37
6.1.2 Šetření mezi místními obyvateli	45
6.1.3 Shrnutí výsledků dotazníkových šetření	52
7 Návrh podpory rekreačního potenciálu ve Vranově nad Dyjí	54

8 Diskuze	56
9 Závěr	58
10 Seznam použité literatury.....	59

Přílohy

A Dotazník pro návštěvníky obce Vranova nad Dyjí

B Dotazník pro místní obyvatele obce Vranova nad Dyjí

1 Úvod

V tomto hektickém světě, kdy více než kdy jindy platí přísloví: „Čas jsou peníze“, protože lidé pořád jen někam spěchají, roste důležitost odpočinku. Lidé čím dál častěji vyhledávají klidné přírodní destinace pro odpočinek a relaxaci přímo v České republice. Mimo jiné se mezi turisty stává oblíbený venkovský turismus. Recreace spolu s cestovním ruchem tvoří významný potenciál rozvoje regionu nejen v České republice, ale také ve světě. Není to tedy problematika jen lokální, ale i globální. Zásadní prvek potřebný k tomu, aby se region rozvíjel, jsou návštěvníci cestující za odpočinkem, přírodními a kulturními krásami nebo za zábavou. S přibývajícými technologiemi, rostou také nároky a požadavky turistů na vybavení a poskytované služby v rekreační oblasti. Cestovní ruch tedy přispívá k rozvoji dané destinace, a zároveň ovlivňuje její životní úroveň, tedy životní úroveň místních obyvatel. Proto je důležité dívat se na tuto problematiku ze dvou hledisek, z pohledu místních a z pohledu návštěvníků.

Území Vranov nad Dyjí bylo k výzkumu vybráno z důvodu blízkého vztahu autorky k lokalitě, která zde v dětství trávila prázdniny. Vranov nad Dyjí skýtá velký rekreační potenciál, díky kulturně historické památce, baroknímu zámku Vranov, Vranovské přehradě (přezdívané Moravský Jadran) a v neposlední řadě díky přírodní zajímavosti Národnímu parku Podyjí. Daná lokalita se dlouhodobě potýká s problémem, přilákat turisty na několika denní pobyt. V místě pro ně pravděpodobně není tolik atraktivit, které by je zde zdržely na delší dobu. Z toho důvodu panuje nízká návštěvnost ze vzdálenějších krajů. V lokalitě také dlouhodobě vládne nedostatek pracovních míst, což ovlivňuje atraktivnost pro místní obyvatele. V práci bude zájmové území blíže popsáno. Na základě výzkumu budou zmíněna jeho pozitiva a negativa a po té budou představeny návrhy na podporu rozvoje rekreačního potenciálu Vranova nad Dyjí. Práce má za úkol identifikovat rozdíly v tom, jak zkoumané území vidí místní obyvatele, kteří zde žijí celý rok a jak návštěvníci, jež se sem jezdí v sezóně pouze zrekreovat.

2 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit a analyzovat zásadní rozdíly ve vnímání rekreačního potenciálu mezi místními obyvateli a turisty. K dosažení stanoveného cíle byly použity tyto nástroje:

- prostudování odborné literatury o dané problematice
- charakteristika rekreační lokality Vranova nad Dyjí a
- dotazníkové šetření mezi místními obyvateli a návštěvníky

Díličními cíli, které vedou k dosažení hlavního cíle je šetření pomocí dotazníků a zjištění priorit důležitých pro turisty a místní obyvatele z hlediska rekreace. Na závěr bude na základě těchto poznatků navrženo rámcové řešení podpory rekreačního potenciálu dané lokality.

3 Současný stav problematiky

Úvodní kapitola je věnována obecnému vymezení základních problematik, které souvisejí s řešeným tématem. Jedná se o definování pojmů: cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch, rekreace rekreační potenciál a krajinný ráz. Druhá část je věnována tématu dotazníkového šetření.

3.1 Vymezení základních pojmů

3.1.1 Cestovní ruch

Kořeny cestovního ruchu sahají až hluboko do historie. Většina autorů se shoduje, že počátky novodobého cestovního ruchu, byly spojeny s průmyslovou revolucí, je možné je tedy zasadit do druhé poloviny 19. století. Cestování se v této době považuje za vhodnou formu trávení volného času, která přináší regeneraci fyzických i duševních sil (Štemberk a kol., 2012).

Cestovní ruch je odvětvím velmi širokým. Jak uvádí Stříbrná (2005) v současné době cestovní ruch představuje jedno z nejprogresivnějších odvětví světové ekonomiky, které vytváří nejvíce pracovních míst. Označuje se tak způsob uspokojování lidských potřeb v oblasti turistiky, kultury, rekreace a lázeňství. Cestování a pobyt jsou znakem cestovního ruchu tehdy, jedná-li se o jev hromadný, tedy pokud je daná oblast pravidelně navštěvována velkým počtem lidí (Vaníček, Křesťan, 2007).

Dle AASET (Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu) je definován jako souhrn jevů a vztahů, vyplývajících z pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým bydlištěm ani místem zaměstnání (Ryglová, 2007). V mezinárodním názvosloví se často používá pod pojem turismus, odvozen z anglického slova Tourism (Nejdl, 2011).

Nejčastěji je používána definice Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO), která definuje cestovní ruch jako „*činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon placené činnosti v navštíveném místě*“ (Hesková, 2006). Přechodnou dobou se

rozumí šest měsíců v domácím cestovním ruchu a v zahraničním potom délku jeden rok.

Pokud účastník překročí hranice příslušného státu, jde o zahraniční cestovní ruch. Naopak cestovní ruch uskutečňovaný v rámci jednoho státu se nazývá domácí cestovní ruch/turismus (Wokoun, Vystoupil, 1987). Ve výše uvedené definici je tzv. běžné prostředí vymezeno jako geografická oblast (nemusí tvořit souvislý celek), v níž jedinec provádí své běžné aktivity. Účelem tohoto pojmu je vyloučení ze statistik účastníků turismu osoby, které cestují např. do nákupních center, zdravotnických zařízení, apod. Běžné prostředí je tak vymezeno nejen vzdáleností, ale i časem a účelem (Palatková, Zichová, 2011).

V rámci definice účastníků turismu Světová turistická organizace doporučuje rozlišovat mezi návštěvníky dvě skupiny, a to:

- turisté (tourists) – jde o pobyt s přenocováním, delší než 24 hodin a
- výletníci (excursionists) – pobyt bez přenocování, kratší jak 24 hodin (Konečný, 2013, Singh, 2010).

Foret (2005) člení cestovní ruch z hlediska účelu na cestovní ruch rekreační, vzdělávací, náboženský, společensky zdravotní, sportovní, poznávání přírody kulturně – poznávací, dobrodružný, profesní a politický.

K jeho hlavnímu rozvoji dochází až po druhé světové válce, kdy se turismus soustředil především do hlavního města Prahy a velmi často do lázeňských měst za zdravím, ale také ze společenských a prestižních důvodů (Jakubíková, 2009).

Existují šetné formy cestovního ruchu, které nenarušují životní prostředí. V této souvislosti se můžeme setkat s pojmem „zelený CR“, který obsahuje aktivní formy turismu ve volné přírodě a ve venkovských oblastech. Tento typ se nazývá venkovskou turistikou neboli venkovský cestovní ruch (Kolektiv autorů, 2007).

Venkovský cestovní ruch

Jako venkovský cestovní ruch se označuje druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a rekreačními aktivitami na venkově. Do venkovského prostoru se zahrnují oblasti s nízkou hustotou obyvatelstva, s počtem obyvatel menším než deset tisíc (Moravec, 2007).

Rozkvět tohoto odvětví souvisí s rozvojem venkova, farem, alternativního zemědělství a budováním turistických a cyklistických stezek.

Hlavní formy venkovského CR:

- Ekoturistika – je orientována na poznávání přírody, přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a dalších přírodních krás
- Agroturistika – charakteristický je zde přímý vztah k zemědělským pracím
- Ekoagroturistika – sem patří ekologicky hospodařící farmy, které produkují bio-produkty
- Cykloturistika – označuje aktivní formu cestování a poznávání přírodních a kulturních krás na kole (Houška, 2014).

Venkovská turistika nabízí kromě různých typů ubytování, které může být uskutečněno na farmě, chalupě, v penzionu nebo malém hotýlku také kulturněhistorické pamětihodnosti např. v podobě zámků a muzeí a přírodní zvláštnosti. Produktem venkovského cestovního ruchu jsou doprovodné programy, jako například cykloturistika, sportovní a zdravotní turistiku, jezdeckví na koni, houbaření, rybaření a jiné. Venkovský cestovní ruch a rekreační vývoj vede ke zvýšení zaměstnanosti a zvýšení procenta obyvatel v produktivním věku (Stříbrná, 2005).

3.1.2 Udržitelný cestovní ruch

Globální problém trvale udržitelného rozvoje naší planety se stává do popředí zájmu řady odborníků celého světa již od 70. let minulého století (Kostková, 2013). Důsledkem zvyšující se kritiky negativních dopadů cestovního ruchu vznikla koncepce „měkkého cestovního ruchu“, protikladem masového turismu. Zásadním mezníkem ve vývoji byl tzv. Summit Země (setkání zástupců států) v Rio de Janeiru r. 1992. Kde byly podepsány dokumenty, deklaruující životní prostředí jako nejvyšší prioritu naší

planety. Po Světovém summitu nabyl na významu pojem „trvale udržitelný cestovní ruch“ (Schneider a kol., 2009).

Udržitelný cestovní ruch je takový, kdy aktivity poskytovatelů služeb návštěvníkům a samotné aktivity návštěvníků dlouhodobě nenarušují přírodní, kulturní a sociální prostředí a zároveň vedou k uspokojení současných i budoucích ekonomických, sociálních potřeb se zachováním biodiversity, kulturní integrity a všech činností v ekosystémech (Houška, 2014).

Kostková (2013) definuje trvale udržitelný cestovní ruch jako *„takový, který zabezpečuje zajištění současných potřeb účastníků cestovního ruchu, aniž by ohrozil možnosti uspokojení potřeb generací budoucích a přitom pomáhá rozvoji území s přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot, vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti.“*

Udržitelnost cestovního ruchu se vymezuje ve vztahu k místní komunitě, zájmovým skupinám, k zájmům podnikatelským subjektům a přírodnímu a sociokulturnímu dědictví. Je vymezována definicemi, ale také ve formě etických kodexů, chart a dále v UNWTO, Agendě 21 a Rady Země. Trvale udržitelný cestovní ruch není tedy jedna z kategorií cestovního ruchu, ale je to přímo samotný přístup k cestovnímu ruchu (old.czechtourism.cz, 2005).

Dopady na regiony a na společnost, jež způsobuje cestovní ruch, lze celkově členit na ekonomické (pozitivní a negativní dopady), ekologické a také sociologické. Sociologické vlivy, do kterých se řadí i vlivy demografické a etnografické jsou spíše v pozadí společenských zájmů. Významnou roli zde hraje medializace a zájmy společnosti, kdy oba faktory mezi sebou mají vzájemnou vazbu. To znamená, že posluchači mají větší zájem o informace, poskytující výši příjmu než např. informace o způsobu obživy obyvatel jiného regionu. Z ekologických dopadů se sledují ty, co jsou označovány za negativní nebo nežádoucí (Schneider a kol., 2009).

3.1.3 Rekrece

Torkildsen (1994) definuje rekreaci jako „*činnosti a zážitky obvykle prováděné a získávané v rámci volného času*“, které bývají často zvolené tak, aby splnili naše potěšení a obohacení z dané činnosti.

Pojem rekreace nabyl na významu od tzv. průmyslové revoluce, kdy došlo ke změně nároků na pracovníky a jejich zátěž (spojená s prací). V důsledku vyrovnání se s touto zátěží se používá pojem rekreace, jejímž cílem má být zejména zotavení se, regenerace a příprava na další pracovní výkon. Jiní autoři datují vznik pojmu mnohem dříve a to ve spojení s různými rituály, svátky a oslavami, jako odreagování, nikoliv spojení s prací a volným časem, jak je uvedeno výše (Fojtík, 2011).

Pásková a Zelenka (2002) uvažují základní dělení rekreace podle motivace na zdrojově orientovanou (venkov, příroda) a uživatelsky orientovanou (vytváření podmínek pro rekreaci dostupnou velké části populace). Výsledkem rekreace by měla být regenerace sil účastníka a nabytí novou energií.

Rozsah rekreačních aktivit je velmi široký. Jedná se např. o chalupaření, kutilství a zahrádkaření, ale také činnosti s kulturně výchovnou a poznávací náplní jako navštěvování hradů, zámků a historických měst (Wokoun, Vystoupil, 1987). Dále se sem řadí činnosti, spojené se sportem, např. týmové hry, individuální sporty tanec. V současnosti patří mezi velmi oblíbené typy rekreačních aktivit cyklistika, jezdeckví a vodní sporty (Horner, 2003).

Rekreace u vody a vodní turistika patří k tradičním typům cestovního ruchu. Jejich lokalizace je vázána na vodní plochy a důležitou roli zde hrají i klimatické podmínky (Vystoupil a kol., 2015). Na území Vranovska se dále využívají další typy rekreace, jako jsou kulturně poznávací turistika (hrady, zámky), pěší a cyklistická turistika po přírodních zajímavostech a také vinařská turistika.

3.1.4 Rekreační potenciál

Jedním z úkolů cestovního ruchu a rekreace je studium rekreačního potenciálu. Ten studuje a hodnotí rekreační využitelnost přírodních zdrojů a podmínek (Wokoun, Vystoupil, 1987).

Rekreační potenciál je tvořen rekreační atraktivitou území, což je souhrn přírodních, historických, kulturních a sociálních podmínek území a rekreační infrastrukturou, kterou tvoří prvky umožňující rekreační užití území jako např. ubytování, doprava, stravování apod. (Schneider a kol, 2009).

Jurča (1983) charakterizuje rekreační potenciál jako: *„přirozené atraktivní prvky území, které je činí lákavější pro návštěvu a pobyt v době volného času.“* Při určování rekreačního potenciálu tvoří zásadní roli tzv. lokalizační podmínky a realizační podmínky cestovního ruchu. Lokalizační podmínky umožňují vhodné umístění a následné rozvíjení aktivit cestovního ruchu v určitém území na základě jeho charakteristiky. Tvoří je místní přírodní a kulturní hodnoty. Realizační podmínky cestovního ruchu umožňují realizovat vlastní nároky účastníků cestovního ruchu a člení se dále na předpoklady dopravní a materiálně technické, vyjadřující vybavenost rekreačního území, např. ubytovací, stravovací a sportovní vybavenost (Schneider a kol., 2009).

K hodnocení rekreačního potenciálu, využití a atraktivity území se nejčastěji používají metodiky:

- metodická konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (Bína, 2010);
- posouzení rekreačních předpokladů území metodou TERPLAN;
- hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka (Schneider a kol, 2009);
- hodnocení rekreačního potenciálu dle Mariota (Linderová, 2013);
- metoda hodnocení rekreačního potenciálu pomocí LANDEP (Miklos, Špinerová, 2011).

3.1.5 Krajinný ráz

Pojem krajinný ráz se tvořil již od druhé poloviny 19. století, a to v souvislosti s ochranou kulturních památek a přírody. Od počátku 20. století byla ochrana krajinného rázu náplní činnosti okrašlovacích spolků (Zajoncová, 2009).

Krajinný ráz je podle zákona č. 114/1992 Sb. především historická, kulturní a přírodní charakteristika určitého místa. Podle tohoto zákona je chráněn před činností, která by snižovala jeho estetickou a přírodní hodnotu.

Zásahy do krajinného rázu mohou být provedeny pouze s ohledem na zachování významných prvků krajiny, kulturních dominant krajiny, zvláště chráněných území a vztahů v krajině (Zákon č. 114/1992 Sb.).

Podle Jančury (2007) je krajinný ráz nepřenositelný, neboť každá krajina v sobě skrývá svou originalitu. Kombinace vlastností každé krajiny jsou jiné a v tom se skrývá její význam a ojedinělost.

Krajinný ráz je dán specifickými znaky, které kromě přítomnosti pozitivních znaků vyjadřují též kulturní a duchovní charakter krajiny (Svobodová, 2011). Míchal (2003) do krajinného rázu zahrnuje:

- estetickou funkci krajiny;
- historickou charakteristiku krajinného rázu;
- kulturní charakteristiku krajinného rázu;
- přírodní hodnotu krajinného rázu.

Kulturní charakteristika krajiny je dána způsobem, jakým člověk využívá přírodní zdroje a stopami, které po sobě v krajině zanechá. Přírodní charakteristika zahrnuje vlastnosti krajiny určené přírodními podmínkami. Estetickou hodnotu krajiny tvoří přírodní a kulturní hodnoty krajiny, harmonické měřítko (členění krajiny, odpovídajícímu harmonickému vztahu činností člověka přírodního prostředí) a udržitelné užívání krajiny (Bína, 2010). To vše jsou charakteristiky, které se podílejí na

vzniku rázu dané krajiny a společně vytváří zvláštnost – rázovitost krajiny (Vorel, Kupka, 2011).

Atraktivita místní přírody a její kulturní pozoruhodnosti tvoří lokalizační podmínky, které představují rekreační potenciál území (Bína, 2010). Krajinový ráz spolu s rekreační atraktivitou, která se skládá také z přírodních, kulturních, historických a sociálních podmínek území, tvoří soubor územních podmínek a předpokladů pro cestovní ruch. Lokalizační předpoklady přírodní a kulturně – historické předpoklady patří mezi nejdůležitější faktory, kterým je podmíněn rozvoj cestovního ruchu. Tyto předpoklady souhrnně tvoří potenciál cestovního ruchu nebo též potenciál rozvoje cestovního ruchu (Uhnava, Zvara, 2008).

3.2 Dotazníkové šetření

Techniky primárního výzkumu představují určitý způsob, jak sbírat data. Nejznámější techniky výzkumu jsou pozorování, experiment a dotazování (Foret, 2012). Dotazníkové šetření je efektivní technika sběru dat, která umožňuje získat informace od velkého počtu jedinců v poměrně krátkém čase, za malé náklady. Osoba, která dotazník vyplňuje, se označuje jako respondent (Gavora, 2000).

Podle Páskové a Zelenky (2002) se jako dotazování nazývá metoda shromažďování dat o respondentech v rámci výzkumu, založená na využití dotazníků. Každý respondent buď odpovídá na stejnou sadu otázek, které jsou pokládány ve stejném pořadí, stejným způsobem a školenými tazateli – příkladem může být řízený rozhovor.

Dotazníkové šetření je prováděno formou různých nástrojů, jako jsou dotazníky nebo různé záznamové archy. Dotazník bývá vždy standardizovaný. U standardizovaného dotazníku bývají odpovědi omezeny na volbu z předem připraveného souboru. Nejobvyklejším nástrojem standardizace odpovědí jsou tzv. uzavřené otázky, což jsou možné alternativy, ze kterých si respondent vybere vhodnou odpověď (Disman, 2002).

U otevřených otázek je obtížná kvantifikace, proto se odpovědi vyhodnocují kvalitativně. Většinou se využívá kombinace obou těchto typů otázek, kdy na uzavřené otázky navazuje možnost odpovědět na dané téma podle sebe (Čeněk a kol., 2013).

Podle Foreta (2012) by správně vytvořený dotazník měl být:

- **srozumitelný** – dotazovaný by měl všemu rozumět, aby věděl, co se po něm chce a jak má postupovat;
- **účelově technický** – otázky v dotazníku by měly být co nejlépe a nejpřesněji formulovány, aby na ně respondent mohl co nejlépe odpovědět;
- **psychologický** – dotazující, by měl vytvořit takové podmínky, aby se vyplnění dotazníku respondentovi zdálo snadné a příjemné.

Zásadní věcí, podle které by se měla řídit tvorba dotazníku je řazení otázek. Foret (2012) uvádí, že zajímavé otázky, které upoutají pozornost dotazovaného, by měly být řazeny na začátku dotazníku. Uprostřed dotazníku by měly být hlavní otázky, související s problémem daného výzkumu a nakonec by měl respondent odpovídat na otázky, které jsou méně závažné. Nejvhodnější vyplňování dotazníku je pomocí kroužkování nebo křížkování správných odpovědí. U elektronické podoby dotazníku by měl dotazovaný odpovědět jednoduchým označením správné odpovědi, díky tomu počítačový kód odpovědi automaticky vstupuje do systému a následného zpracování.

Při sběru dat pomocí dotazníku se jedná o zprostředkovanou metodu, u které nelze zkontrolovat správnost odpovědí. Ty mohou být zkreslené, a to jak špatným pochopením otázky, kdy respondenti odpovídají jinak než je pro výzkum potřebné, tak mohou být odpovědi zkresleny záměrně, aby respondenti byli viděni v „lepším světle“ (Disman, 2002).

Kromě elektronické distribuce existuje i cesta poštou nebo osobním dotazováním. Osobní distribuce zaručuje velmi dobrou návratnost srovnatelnou např. s rozhovorem. V každém případě by měly být použity všechny prostředky, které mohou návratnost dotazníku zvýšit (Disman, 2002).

4 Metodika práce

K sepsání práce bylo nezbytné získat potřebné informace o dané problematice a zjistit charakteristiky pojmů, souvisejících s tématem. Autorka v této části čerpala z odborné literatury věnující se cestovnímu ruchu a rekreaci a také metodologii tvorby dotazníků.

Další kapitola bakalářské práce charakterizuje turistickou oblast Vranov nad Dyjí. Autorka popisuje klimatické podmínky, vegetaci, architektonickou dominantu obce – zámek Vranov, Vranovskou přehradu a Národní park Podyjí. Potřebná data o dané lokalitě byla čerpána ze Strategie Vranovska (2013), z Územního plánu (2014), z Plánu péče NP Podyjí (2012) a dalších informačních materiálů.

V poslední části bakalářské práce je cílem zjistit, jak vnímají rekreační potenciál této oblasti místní obyvatelé, návštěvníci a rozdíly mezi oběma subjekty. Výzkum byl prováděn formou dotazníkového šetření přímo v dané lokalitě, v období hlavní turistické sezony roku 2015 a v dalších měsících: v listopadu roku 2015 a v březnu roku 2016. Jelikož autorka prováděla šetření, jak mezi místními obyvateli, tak i mezi návštěvníky lokality, byly vyhodnoceny dva oddělené dotazníky a jejich výsledky byly porovnány. Na cizince autorka narazila jen zřídka. Překvapující fakt, že zde bylo velmi málo návštěvníků z Rakouska, se promítne v návrhové části. Z toho důvodu byli jako výběrový soubor určeni návštěvníci z České republiky.

Návštěvníci byli osloveni náhodně autorkou práce. Respondenti odpovídali anonymně na předem dané otázky. Oba dotazníky tvořil různý počet otázek, struktura otázek byla však stejná. Šlo o kombinaci uzavřených, otevřených otázek a otázek s doplňující odpovědí. V úvodu šetření byli respondenti seznámeni s tím, k jakému účelu bude dotazník sloužit a s návodem, jak jej vyplnit. Otázky byly tvořeny co nejsrozumitelněji.

První dotazník pro turisty byl zodpovězen 180 respondenty. Smyslem bylo získat profil návštěvníka, údaje o jeho pobytu a především názory na poskytované služby, vybavenost obce a také na nedostatky lokality. Dotazník obsahoval 16 otázek,

z nichž byla jedna zcela otevřená, několik z nich bylo polootevřených a zbytek otázek bylo uzavřených.

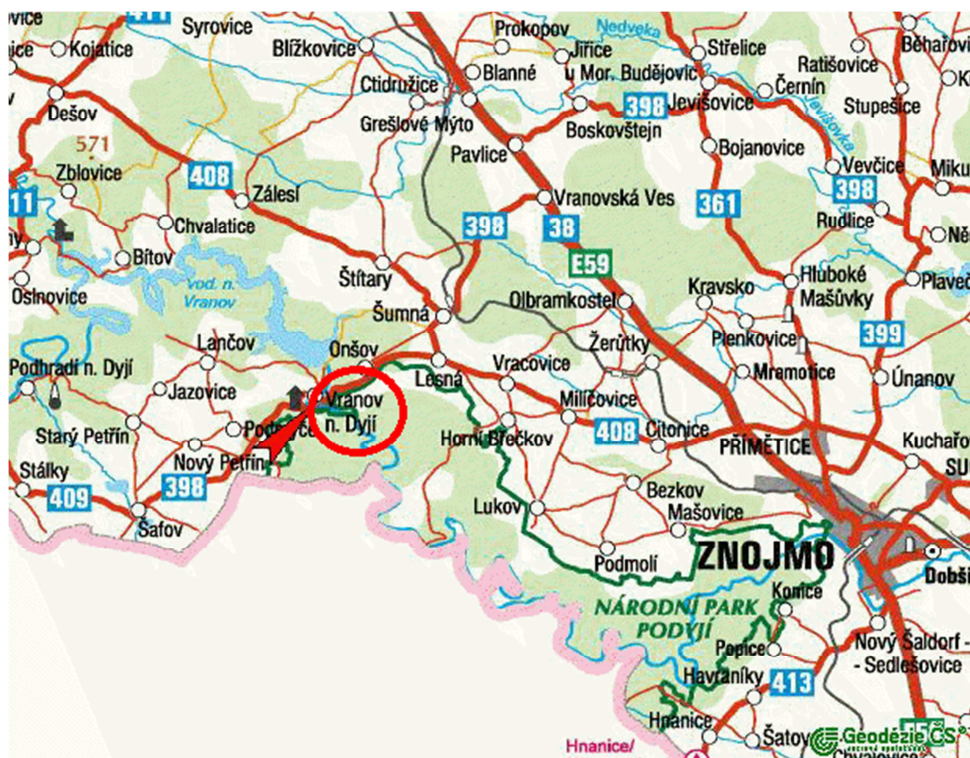
Druhý dotazník byl určen pro místní obyvatele obce. Tento dotazník a jeho otázky byly tvořeny na základě diskuze s lokálním expertem. Šetření bylo prováděno zejména na náměstí obce, v restauračním zařízení a v prodejně potravin. Tyto lokality byly vybrány záměrně, z důvodu získání široké věkové škály. Dotazník tvořilo 15 otázek, z toho 3 otevřené otázky a zbytek obsahuje otázky uzavřené a polootevřené. Podařilo se získat celkem 81 respondentů, kteří se zúčastnili průzkumu. Jeho úkolem bylo stanovit, které památky a místa jsou zajímavá pro samotné rezidenty a jestli je nabídka aktivit dostatečná i mimo letní období a také zjistit, co konkrétně zde místní nejvíce postrádají. Po té autorka provedla zpracování a výsledné hodnocení dotazníkového výzkumu.

Na základě dotazníkového šetření byl proveden návrh podpory rekreačního potenciálu Vranova nad Dyjí, opírající se o informace a požadavky místních obyvatel a návštěvníků obce. Návrh rozvoje byl navržen v souladu s územním plánem obce.

Dotazníky, vytvořené k výzkumu jsou přiloženy v příloze A a B. Grafy, které vyhodnocovaly oba dotazníky, autorka vytvořila v programu Microsoft Excel.

5 Zájmové území Vranov nad Dyjí, vymezeno katastrem obce

Městys Vranov nad Dyjí (německy Frain an der Thaya) leží v jihozápadní části Jihomoravského kraje. Rozkládá se v údolí řeky Dyje na hranicích s Rakouskem, zhruba 20 km západně od města Znojmo. Vranov nad Dyjí spadá do správního obvodu města Znojmo, jež je pro Vranov nad Dyjí, obcí s rozšířenou působností. Výměra Vranova činí 1344 ha a průměrná nadmořská výška je 312 m n. m (Územní plán, 2014).

Obrázek 1: Mapa

Zdroj: geodezie.cz, 2008

Obec leží v nadmořské výšce 312 m, obklopena chráněným kopcovitým terémem Národního parku Podyjí, který začíná za Zadními Hamry (část obce). Za architektonickou dominantu se zde považuje barokní zámek, tyčící na vysoké skále nad obcí, který láká velké množství turistů (Černošková a kol., 2015).

Obrázek 2: Katastrální Vranov nad Dyjí
Zdroj: cuzk.cz, 2016

Velká část řešeného území zasahuje do NP Podyjí. Jižní část katastru je charakterizována členitými zalesněnými svahy s velkým převýšením nad údolím řeky Dyje. Střední část katastru, která náleží do ochranného pásma NP Podyjí, zahrnuje především vlastní zastavěné obce včetně jeho částí a také území nezastavěné, směrem k nádrži. Obec má omezené možnosti rozvoje kvůli ochraně kulturních památek, urbanistické struktury a požadavkům ochrany přírody a krajiny. Vranov nad Dyjí leží v krajinné památkové zóně Vranovsko-Bítovsko, která jí byla ustanovena v roce 2002 ministerstvem kultury. Proto veškeré činnosti v území musí být v souladu s režimem krajinné památkové zóny (Územní plán, 2014).

Městys Vranov nad Dyjí je obcí s pověřeným úřadem. V mikroregionu Vranovska má jako jediná status městyse, ostatní obce jsou obcemi se základní působností a spadají do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Vranov nad Dyjí (Strategie Vranovsko, 2013).

5.1 Historie

Název Vranov původně pochází ze slova vrána – sídlo vran, pravděpodobně podle starého znaku Vranova, na kterém sedí mezi dvěma věžemi černý pták. Tedy správné odvození názvu Vranov pochází z osobního jména Vran, to znamená černý. Až po té docházelo ke germanizaci a původní název byl několikrát změněn.

Obec Vranov patří mezi nejstarší moravské osady, které vznikly v podhradí významných hradů. Původní osada Vranov vznikla kolem roku 1240, při povýšení osídlení pod hradem na trhovou ves. Ale první zmínky o hradu byly nalezeny v Kosmově kronice již roku 1100. Ve 14. století získala osada název Vranov nad Dyjí a později roku 1516 byla povýšena na městečko. Koncem 18. století, zde byla založena později proslulá továrna na výrobu vranovské kameniny – Wedgwoodu. Od jejího zániku (od r. 1882) je na zámku dodnes umístěna expozice jejich výrobků (Černošková a kol., 2015).

Počátky turistiky v oblasti Podyjí nalezneme již v polovině 19. Století. V tu dobu se v blízkém i širším okolí Vranovského zámku začaly stavět malé stavby romantického typu, sloužící k vyjížděním šlechty a jejich odpočinku. Byly zakládány různé spolky, zabývající se pestrou škálou činností pro zpřístupňování území pro turistické účely a návštěvníci se mohli těšit ze vzniku prvních turistických průvodců. Rozvoj turistiky se pozastavil roku 1948, kdy se Podyjí začalo postupně uzavírat. Výstavba železné opony na několik desítek let znemožnila komunikaci pravého a levého břehu řeky Dyje. Byla zničena i mlýnská zařízení. Až roku 1989 se území Podyjí opět otevřelo návštěvníkům (Lazárek, 2012). Správa Národního parku obnovila a vystavěla množství historických a přírodně krajinářských staveb, jako jsou mosty, lávky, přístřešky, sloužící turistické veřejnosti a turistické stezky, spojující pravý a levý břeh řeky. Díky spolupráci parku

s Klubem českých turistů vznikla početná síť turistických stezek pro pěší i cyklisty, která vede přes velkou část Podyjí (nppodyji.cz, 2012).

5.2 Klimatické poměry

Podle Quittovi klasifikace klimatických oblastí (2000) patří Vranov nad Dyjí do mírně teplé oblasti s charakterem mírně teplého, mírně vlhkého vrchovinného klimatu. Průměrná roční teplota je 7 až 8 °C. Roční úhrn srážek sčítá cca 650 mm. Počet letních dní, dosahujících teploty min. 25 °C se pohybuje okolo 50 dní.

Ta část území, která zasahuje do NP Podyjí je charakteristická členitými zalesněnými svahy s velkým převýšením nad údolím řeky Dyje. Přímo v NP Podyjí ve střední a severovýchodní části krajiny působí klima oceánického charakteru, to znamená bez výrazných teplotních extrémů. Naopak klima říčního údolí je podstatně více kontinentální. Nejkontinentálnější jsou vrchní části jižních svahů, ve dne jsou velmi teplá a v noci teploty klesají hlouběji než v údolí (Danihelka a kol., 2002).

5.3 Hydrologické poměry

Základ hydrologické sítě tvoří řeka Dyje, která na tomto území přitéká z Rakouska od jihozápadu a odvádí z území srážky. Řeka Dyje je v blízkosti obce Vranov nad Dyjí přehrazena a vytváří významnou Vodní nádrž Vranov, ta je desátou největší přehradou České republiky. Hydrologicky území spadá do úmoří Černého moře (Strategie Vranovsko, 2013).

Územím protéká řeka Dyje, na které je nad městysem Vranov nad Dyjí vybudována nádrž Vranov. Meandrující úsek Dyje pod nádrží pak protéká zastavěným územím a v katastru jihovýchodní části pak protéká nezastavěným územím NP Podyjí. Lokalita je odvodňována Junáckým potokem s několika bezejmennými přítoky (Územní plán, 2014).

Vranovská údolní nádrž má velký význam, jelikož veškeré biologické a chemické vlastnosti vody jsou v rozhodující míře určovány díky její existenci. Kromě Znojenské nádrže s plochou 54 ha, sloužící jako nádrž vyrovnávací pro vodní elektrárnu Vranov, zde leží přes 20 malých rybníků a několik vodních tůní (Kos,

Lazárek, 2011). Vranovská přehrada je používána kromě aktivit rekreačních zejména k vodárenským a protipovodňovým účelům (Poláková, 2000).

5.4 Přírodní poměry

Nejčastějším půdním typem dané oblasti jsou hnědé lesní půdy, které jsou typické pro pahorkatinné oblasti s mírným klimatem. Vegetace je pestrá. Území je pokryto hercynskou dubohabřinou. Původní výskyt jedlí byl nahrazen borovicí a modřínem. Větší zalesněné plochy byly odlesněny a začaly se využívat pro zemědělskou produkci. Z plodin se zde nejčastěji pěstují řepka a obiloviny (Strategie Vranovsko, 2013).

Charakteristika krajinného území

Podle vyhodnocení krajinného rázu patří řešené území do krajinného celku typu A – Kaňonovitá údolí a typu D – Rozčleněné plošiny. Tyto oblasti se dále člení na:

- kaňonovitá údolí Dyje – skalnaté údolí s četnými meandry, rozsáhlé lesní porosty na svazích s převahou listnatých dřevin,
- urbanizovaná městská krajina – většina urbanizovaného území náleží do ochranného pásma NP Podyjí a také
- polní a lesní krajina – lesní porosty a polní krajina, rozčleněné údolními vodního toku (Územní plán, 2014).

Údolí vranovského území je pokryto dubohabrovým listnatým lesem s lípami a na severních stránkách se vyskytují jedle a javory. V okolí zámku nalezneme také nepůvodní akáty. Poblíž ledových slují roste pestrý soubor chráněných i ohrožených druhů, mezi které patří: růže převislá, šalvěj lepkavá, chrpa chlumní, vzácná ostřice tlapkatá a další. Lokalita skály u Vraní věže je charakteristická pro koniklec velkokvětý a zbytek celé hradební plochy zámku prorůstá žlutě kvetoucí tařice skalní (Plán péče NP Podyjí, 2012).

Zajímavým přírodním úkazem dané oblasti jsou tzv. Ledové sluje, které najdeme na skalním vrchu, který je tvořen tzv. bítýšskou ortorulou rozpukanou trhlinami. Rychlé prohlubování údolí mělo za následek porušení stability a následné vytvoření slují, mezi

nimiž jsou vzájemně propojené volné prostory. Největší z nich je 200 m dlouhá a vysoká 60 m. Ty nejhlubší části pravděpodobně zůstávají zaledněny trvale (nppodyji.cz, 2012).

Geomorfologické poměry

Členitá oblast Podyjí je součástí pahorkatiny Českomoravské vrchoviny v jihovýchodním okraji, východní okraj zasahuje do Dyjsko-svrateckého úvalu. Geologické podloží zde tvoří kyselé horniny dyjské klenby a dyjského masivu (Kos, Lazárek, 2011).

5.5 Fauna

Výskyt živočichů je zde druhově velmi rozmanitý. Na celém území bylo zmapováno okolo 65 druhů savců. Mezi nejvýznamnější patří různé druhy netopýrů, plch velký, vydra říční a velmi početná je i lesní zvěř, jako jeleni, srnky a prase divoké, dále také liška obecná, jezevec lesní nebo kuna skalní. Vyskytuje se zde okolo 200 druhů ptáků, z čehož asi 140 druhů je zde uhnížděno. Charakteristickým ptákem přímo pro tuto oblast je čáp černý, který je i ve znaku národního parku Podyjí (Kos, Lazárek, 2011). Z obojživelníků to je např. mlok skvrnitý, čolci a různé druhy žab (Reiter, 2014). Plazi jsou zastoupeni např. ještěrkou zelenou a slepýšem křehkým. Zajímavostí je velký výskyt užovek a jejich délka, kdy byla viděna až dvoumetrová užovka stromová v údolí pod zámekem

Druhové zastoupení i početnost ryb je dlouhodobě určováno umělým zarybnováním a sportovním rybolovem. Ve vranovské přehradní nádrži sídlí štiky, kapři, candáti a také velcí sumci. V zadní části hráze se vyskytuje dnes již velmi vzácná ouklejka pruhovaná. Celkový počet se odhaduje na 40 druhů ryb (Kos, Lazárek, 2011).

5.6 Socioekonomická charakteristika území

K 31. 12. 2014 je počet obyvatel Vranova nad Dyjí 828, z čehož 51,1 % tvoří muži. Obec má 102 dětí do 14 let, 498 obyvatel je ve věku od 15 do 59 let a 161 osob

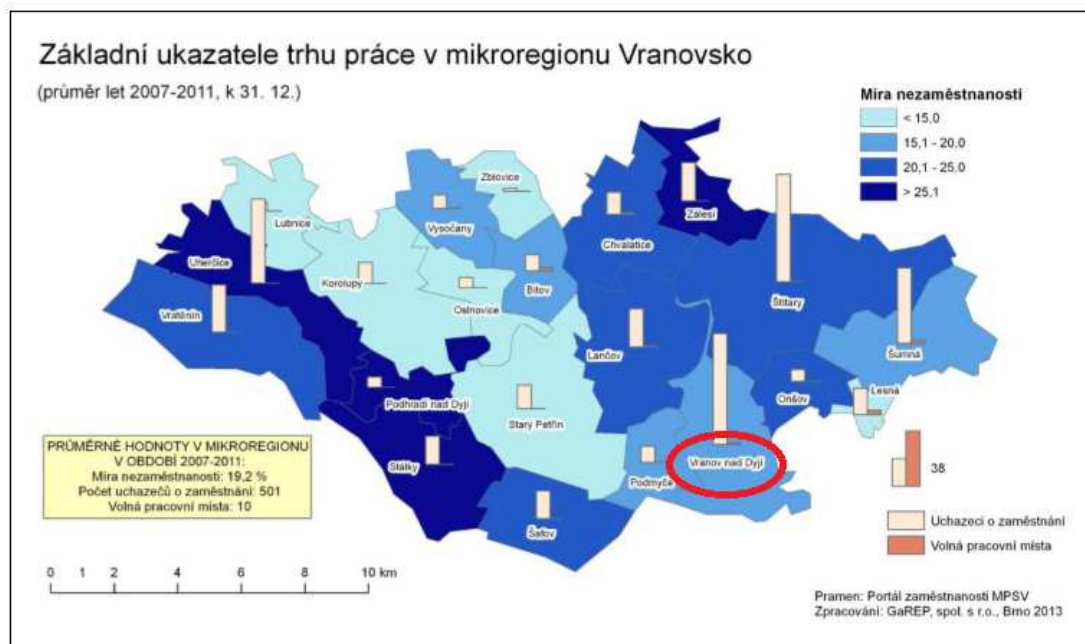
má 65 let a více. Průměrný věk se pohybuje kolem 40 let. Přirozený přírůstek za rok 2014 má číslo 2, což znamená, že o dva více lidí zemřelo, než se narodilo a saldo migrace se nachází také v záporné hodnotě, jelikož se o 7 osob více odstěhovalo, než se přistěhovalo (risy.cz, 2012).

Tabulka 1: Obyvatelé Vranova nad Dyjí v roce 2014

	Počet k 31.12.2014	Počet obyvatel ve věku			
		0–14 let	15-59 let	60-64 let	65 a více let
Celkem	828	102	498	67	161
Ženy	405	50	233	33	89
Muži	423	52	265	34	72

Zdroj: vlastní zpracování podle risy.cz

Dlouhodobý pokles počtu bydlících obyvatel je zaznamenán v celém mikroregionu. V posledních letech však dochází k mírnému snižování tohoto trendu a stabilizaci počtu místních obyvatel.

Obrázek 3 : Trh práce na Vranovsku

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu Vranovsko, 2013

Na celém Vranovsku panuje vysoká míra nezaměstnanosti, díky velkému nedostatku volných pracovních míst. V obci je nejvíce zaměstnaných obyvatel ve službách především díky rekreačnímu charakteru lokality. Tento fakt má vliv i na míru nezaměstnanosti, která prochází cyklickými výkyvy, způsobující rozdíly mezi zimními a letními měsíci (sezonou). Počet pracovních příležitostí v zařízeních určených k rekreaci a turistiku se sezónně několikanásobně zvyšuje. V obci je přibližně 250 stálých pracovních míst. Ty jsou vytvořeny zejména na zámku, stravovacími a ubytovacími zařízeními v obci a na pláži, obchody a službami, provozem přehrady a elektrárny. Výrobní služby reprezentují pouze truhlárna a autoservis (Strategie Vranovsko, 2013).

Tabulka 2 : Struktura zaměstnanosti obyvatel v roce 2011 (v %)

Obec	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Zaměstnaní v(e)			Vyjíždějící za práci
		zemědělství	průmyslu a stavebnictví	službách	
Vranov nad Dyjí	48,2	3,9	29,1	67,0	24,0

Zdroj: Vlastní zpracování z Strategie Vranovsko, 2013

Více jak polovina pracujících obyvatel (celkem pracujících přes 250 osob) dojíždí za prací mimo Vranov. Vyjíždka za prací je realizována především do Znojma, Moravských Budějovic. 65 uchazečů, z nichž více jako polovina vlastní maturitní osvědčení je registrováno na úřadu práce. Zaměstnanost ve službách za posledních deset let vzrostla, roku 2011 až na 67 %, a to především díky rozvoji cestovního ruchu. Tato hodnota je srovnatelná s ČR, kde je ve službách zaměstnáno 58,6 % obyvatel (Strategie Vranovsko, 2013).

Z důvodu nízkého počtu obyvatel zde nejsou přítomny všechny typy služeb. Najdeme zde např. zdravotní středisko, mateřskou i základní školu, policii, knihovnu,

prodejnou s potravinami a smíšeným zbožím, nově i bankomat a další nezbytné technické vybavení obce. Jako kulturní centrum, pro místní kulturní akce slouží sál Obecního domu, který je dispozičně spojen s restaurací (Územní plán, 2014). V obci stojí 235 domů, z nichž trvale obydlených není ani 170 domů. Protože obec nedosahuje počtu obyvatel 1000, nemohla získat status města. Je zde zřízena kanalizace, plynofikace, veřejný vodovod a čistírna odpadních vod (risy.cz, 2012).

Účastníkům cestovního ruchu je zde k poskytnutí velký počet ubytovacích zařízení různého typu a různé úrovně od kempu po hotel. Celková kapacita ubytovacích zařízení činí kolem 900 lůžek a další lůžka v kempu na pláži. V sezóně nabízí Vranov velké množství stravovacích podniků, mimo sezonu je však jejich počet výrazně omezen (Strategie Vranovsko, 2013).

5.6 Rekreační potenciál a potenciál cestovního ruchu

Přírodní podmínky území Vranov nad Dyjí vytváří základní lokalizační předpoklady rekreace a cestovního ruchu. Významnou kulturní zastává stejnojmenný zámek Vranov. Nejvýznamnější rekreační atraktivitou je v letní sezóně Vranovská přehrada a řeka Dyje, kterou obklopuje Národní park Podyjí. Mezi další atraktivity se řadí krajinná památková zóna Vranovsko-Bítovsko a také hrad Bítov nebo zřícenina Cornštejn v blízkém okolí. Na území se nachází i několik drobných sakrálních památek jako kaplička, kostelík apod.

Tři nejvýznamnější turistické a rekreační atraktivity jsou dále podrobněji charakterizovány - Národní park Podyjí, zámek Vranov a Vranovská pláž.

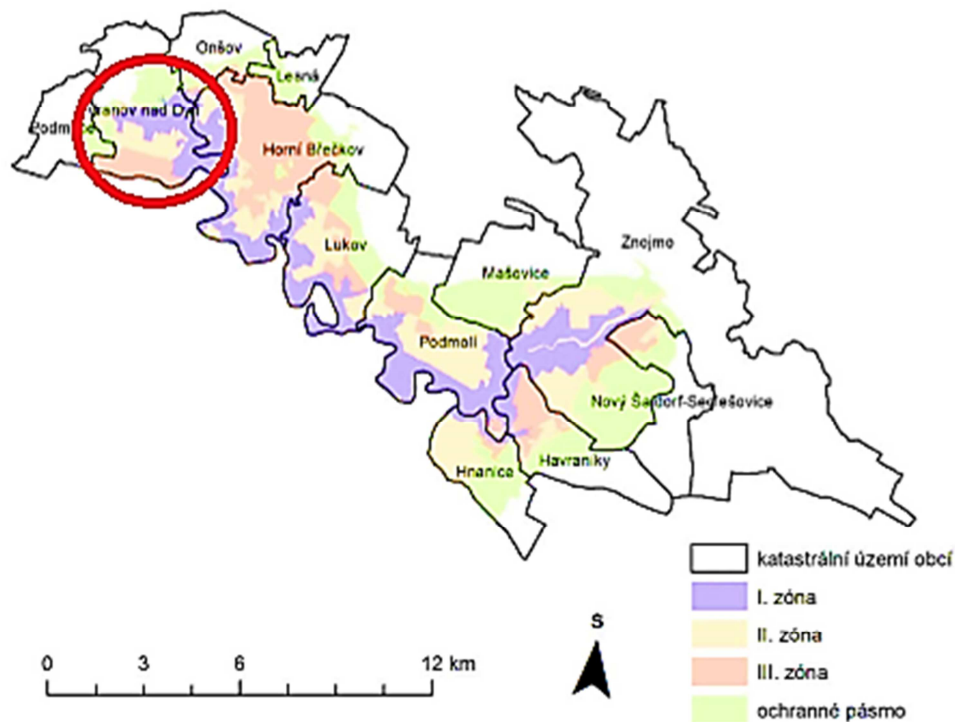
5.6.1 Národní park Podyjí

Přírodní prostředí obce z části tvoří Národní park (NP) Podyjí, který byl vyhlášen 1. července roku 1991 nařízením vlády ČR č. 164/1991 Sb. Jeho počátek se však datuje již od roku 1978, vyhlášením Chránění krajinné oblasti Podyjí. Jedná se o nejmenší národní park v České republice, jeho plošná rozloha činí 63 km². Obec Vranov nad Dyjí patří do ochranného pásma Národního parku (Plán péče NP Podyjí, 2012).

NP Podyjí se nachází na jihozápadě Moravy mezi Znojmem a Vranovem nad Dyjí. Na dolnorakouské straně na něj navazuje NP Thaytal. Jihovýchodní okraj Českomoravské vrchoviny je tvořen převážně horninami krystalinika. Lesy zde zaujímají na 5 430 ha, což je 85 % celého území NP (Plán péče NP Podyjí, 2012). Svahy jsou příkré, členěné na jednotlivá postranní údolíčka a strže. Okolní krajina je ve tvaru mírně zvlněné plošiny. Nejvyšším místem NP je Býčí hora v západní části území s výškou 536 m n. m. Vranovský park Podyjí se řadí mezi unikátní přírodní oblasti a zároveň k nejlépe prozkoumaným oblastem českých zemí. Jedním z důvodů zachování tak unikátního odkazu přírody byla přes 40 ti leté období přítomnosti železné opony, kdy značná část území byla jako součást hraničního pásma veřejnosti nepřístupná (Vystoupil, Šauer a kol., 2011).

Ochranné pásmo v NP má tři zóny:

- 1. zóna, přísná přírodní** – v jádru území NP. Příroda je zde nenarušena a ponechána samovolnému vývoji. Pohyb v této zóně je možný pouze po vyznačených turistických cestách, označených dvěma červenými pruhy;
- 2. zóna, řízená přírodní** – zahrnuje velkou část lesního komplexu plochy s velkou hodnotou jako vřesoviště a louky. Pohyb je obdobný jako v zóně 1;
- 3. zóna, okrajová** – ve vnější části lemuje 2. zónu. Je nejvíce poznamenaná činností člověka, protože je zde umožněno přiměřené využívání pro lesnictví, zemědělství a turistiku (Plán péče NP Podyjí, 2012).

Obrázek 4 : Jednotlivé zóny NP v obcích Vranovska

Zdroj: Budaiová, 2015

Tabulka 3 : Rozloha a zonace Národního Parku Podýjí

NP Podýjí	Plocha ha	%
I. zóna	2201	35
II. zóna	2282	36
III. zóna	1793	29
Celkem NP	6276	100

Zdroj: vlastní zpracování podle nppodyji.cz, 2012

Na území NP Podýjí a zejména v jeho ochranném pásmu můžeme najít i mnoho typů nelesních biotopů. Přestože oproti početnějším lesům tvoří jen nepatrný podíl, vytvářejí zcela zásadní význam pro život mnoha druhů živočichů i rostlin. K těmto nelesním plochám patří např. rozsáhlé plochy vřesovišť, údolní louky, suché trávníky, ale také pásy křovin, stromořadí anebo mokřady. Tyto biotopy byly dříve formovány

lidskou činností, v dnešní době se zánikem tradičních způsobů hospodaření hrozí některým z nich (ladem ležícím ploch) postupná degradace nebo postupné zarůstání lesem a s ním i zmizení ohrožených nebo vzácných druhů živočichů a rostlin. Jedním z nejučinnějších způsobů péče je pastva a proto se na některých částech NP pase skot (nppodyji.cz, 2012).

Množství turistických cest vedou z velké části údolím Dyje. Červeně značená turistická cesta, která se nazývá jako Pašerácká stezka, protíná celé území NP (od Vranova nad Dyjí až po Znojmo). NP Podyjí spolupracuje se sousedním územím na rakouské straně, které je také chráněné od roku 2000, kdy byl na pravém rakouském břehu řeky Dyje vyhlášen Národní park Thaytal, čímž vzniklo spojení jedinečného významu. Turistické a cykloturistické trasy a stezky jsou tak propojené mezi oběma zeměmi (Voženílek a kol., 2002). Pěší a cyklistické trasy jsou tvořeny tak, aby se návštěvníci mohli seznámit nejen s přírodou, ale také s historickými památkami. Je zde vyznačeno 76 km pěších tras, 68 km cyklistických tras a 58 km určených pro vyjížďky na koních (Plán péče NP Podyjí, 2012).

5.6.2 Zámek Vranov nad Dyjí

Nad obcí se na strmé skále vysoké 145 m se vypíná vranovský zámek. Původní hrad pocházel z období 12. století a sloužil jako sídlo královských úředníků. V 11. století byl jako součást podyjské obranné soustavy založen pohraniční hrad. Poprvé ho k roku 1100 připomněl Kosmas ve své Kosmově kronice. Hrad byl původně jen dřevěný, obklopený hliněnou hradbou s příkopy, až v průběhu 12. a 13. století se postupně měnil na kamennou pevnost. Ve 14. století dal král Jan Lucemburský kvůli svým dluhům hrad (i s přilehlými městečky a vesnicemi) jako zástavu novému majiteli Jindřichovi z Lipé (Kusák, 1988).

Obrázek 5: Zámek Vranov nad Dyjí

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Jednou z významných architektonických výtvorů na zámku je především sál předků. Autorem sálu předků (vzniklý v letech 1687 až 1695) byl barokní architekt Jan Bernard Fischer z Erlachu. Cílem vybudování sálu byla především oslava althannského rodu, podle přání hraběte Michaela Johanna II. z Althannu, jehož podoba je zde i zvětšena v nadživotní velikosti sochy, vyrobené z mušlového vápence. Po obvodu sálu stojí dalších devět soch. Uprostřed stropu je namalován ústřední obraz zbožštění rodu Althannů (Bartušek, 1974).

5.6.3 Vranovská přehrada

Obrázek 6 : Vranovská přehrada

Zdroj: ouvranov.cz, 2007

Prvotní myšlenka na postavení přehrady se zrodila již před první světovou válkou. Projekt na využití vodní síly postavením přehrady na Dyji projednávala společnost Podyjské závody již roku 1912, avšak v tehdejším Rakousko-Uhersku na tak odvážné dílo nebyly k dispozici peníze (pmo.cz, 2010).

Za účelem ochrany před povodněmi, které tehdy sužovaly obyvatelstvo horního i dolního toku řeky Dyje, bylo v roce 1929 rozhodnuto pro vybudování víceúčelové přehradní nádrže nad Vranovem nad Dyjí. Smyslem zbudování byla zejména výroba elektrické energie a také rekreace. Stavbu přehrady projektoval rakouský stavební inženýr Ferdinand Schmidt (pmo.cz, 2010). Stavbou přehrady byly pověřeny tři akciové společnosti: Českomoravská stavební společnost v Praze, Lanna společnost v Praze a Pittel und Brausewetter v Brně (Poláková, 2000).

Práce na vlastní výstavbě byly zahájeny v březnu roku 1930. O tři roky později bylo dokončeno betonování přehradní zdi a po té probíhaly jen instalace strojních zařízení na elektrárenských potrubích a další dokončovací práce. Konečně v dubnu 1934 bylo vodní dílo Vranov, kde v průběhu stavby pracovalo 2500 lidí, uvedeno do provozu. Byla to největší vodní stavba v tehdejší ČSR (pmo.cz, 2010).

Vranovská přehrada zatopila městečko Bítov, vzniklé jako podhradí královského hradu Bítov. Ale na požadavky tehdejších obyvatel byla vystavěna obec nová a to na místě jelení obory barona Haase. Ještě do roku 1954 však nad hladinou přehrady vyčníval z části zatopený farní kostel z původního Bítova. Později musela být kvůli bezpečnosti věž kostela odstřelena (Bartušek, 1974). Zeď přehrady o šířce 60 m má délku 292 m. Objem vody v přehradní nádrži je cca 140 mil. m³. Nádrž Vranovské přehrady dosahuje až 1,5 km pod obec Podhradí nad Dyjí a celková délka činí 30 km. Největší hloubka je přímo u zdi a to celých 46 m a také pod prvním mostem u Bítova, kde hloubka měří 30 metrů. Celková hladina jezera má plochu 763 ha (Poláková, 2000).

Vranovská přehrada je považována za vodní plochu nadregionálního významu. Tak se označují lokality, ve kterých se nachází minimálně dvě střediska rekreace u vody zahrnující dostatečnou kapacitu ubytovacích zařízení s nadprůměrnou nabídkou služeb a sportovního vyžití (Vystoupil, 2006).

Dnes Vranovská přehrada slouží také jako rekreační oblast a součást turistického ruchu. Nádrž obklopují pláž, lesy a chaty, sloužící především turistům. Každý den jsou zde k dispozici vyhlídkové plavby lodí a také speciální plavby s ochutnávkou vín a sýrů. Pláž je přizpůsobena pro nejrůznější sportovní aktivity. Součástí pláže je hřiště na míčové hry, atrakce pro děti a nedávno zřízené lanové centrum. K dispozici jsou také šlapadla, lodičky a elektrické lodky.

5.6.4 Další památky Vranova nad Dyjí

Morový sloup

Je barokní památkou vystavěnou roku 1913 majitelem panství hrabětem Michalem Heřmanem Althannem. Nachází se na náměstí obce a má připomínat morovou epidemii, při které zemřela téměř třetina obyvatel. Na jeho vrcholu stojí Panna Marie Neposkvrněná a pod ní byli umístěni čtyři morovní patroni – sv. Florián, sv. Šebestián, sv. Rocha se psem a sv. Jan Nepomucký.

Claryho kříž

Na levé straně nad hrází přehrady je postaven litinový kříž. Tuto památku nechal zřídit majitel zámku Stanislav z Mnizsku, na památku svého dlouholetého přítele, spisovatele a malíře Karla Claryho, který zemřel během cholerové epidemie při návštěvě Vranova. Na desce u kříže je vytesaný nápis: „Na památku mého přítele knížete Karla Claryho“.

Mnizkův kříž

Kříž dala postavit Helena z Mnizsku na počest svého zesnulého manžela Stanislava z Mnizsku roku 1847. Na litinové desce stojí polsko-německý nápis: „Žena nejlepšímu z mužů, děti nejlaskavějšímu z otců. Na památku Jeho Excellence hraběte Stanislava z Mnizsku.“ Mnizkův kříž stojí na tzv. Křížovém vrchu, kam hrabě chodíval na procházky. Tato památka je součástí turistické stezky Karla Claryho.

Farní kostel nanebevzetí Panny Marie

Nejvýznamnější umělecko-historická církevní stavba v obci. Byla postavena již v 13. století. Po napadení Vranova Švédy r. 1645 došlo k přestavbě v barokním duchu, o což se zasloužili hrabata z Althannu – patronové farnosti.

Felicitina studánka

Byla postavena pod zámekem na úpatí braitavského vrchu u vstupu do tzv. Felicitina údolí v roce 1806. Tuto klasicizující stavbu navrhl ředitel vranovské továrny na kameninu Josef Doré. Uvnitř stavby stojí nádržka, do níž je přiváděna voda z horní části přilehlé stráně. Felicie, hraběnka z Mnizsku věnovala tuto studánku kolemjdoucím poutníkům k osvěžení (Černošková a kol., 2015).

Šibeniční vrch

Nachází se u silnice nad vyhlídkou na zámek Vranov. Na tomto místě se popravovalo až do 18. století. Výkon hrdelního práva bylo pro tehdejší majitelku panství Marii Annu Pignatelli příliš nákladný a tak ho r. 1740 zrušila. Nynější zbytky zdí s největší pravděpodobností patří bývalé šibenici.

Lusthaus

Tak se nazývá lovecký letohrádek na braitavském vrchu. Byl postaven na půdorysu nepravidelného šestiúhelníku s dvojitým podlažím za vlády posledního z rodu Altannů Michala Josefa v roce 1780. Přízemí stavby sloužilo jako odkladiště zvěřiny nebo pro přípravu jídel a první patro bylo určeno ke společenským hostinám (nppoddyji.cz, 2012).

Pohraniční opevnění

V letech 1935 až 1938 vznikaly na hranicích republiky menší bojové železobetonové buňky, tzv. řopíky, které byly vystavěny do hloubky a ovládaly obranný systém pomocí bočních paleb. Na Vranově se dochovalo celkem 19 bunkrů. Jsou jak krajnotvorným prvkem, tak i unikátní památkou. Dva bunkry z československého opevnění jsou v současné době přesně vyzbrojené do různých období opevňování. Muzeum se nachází asi 300 m nad vranovským zámekem u silnice směrem na Šafov (propagační materiál muzea).

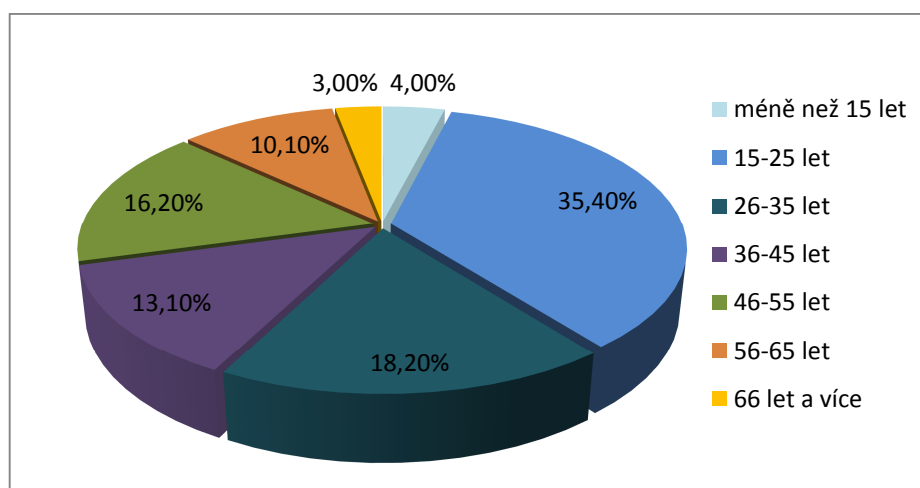
6 Výsledky

6.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Následující část bakalářské práce je věnována interpretaci a vyhodnocení odpovědí ze dvou oddělených dotazníků. První dotazník se týká respondentů – turistů a druhý dotazník vyplňovali přímo místní obyvatelé obce. Získané odpovědi od respondentů jsou zpracovány v textu, ale také v grafech nebo tabulkách, pro větší přehlednost. Grafy i tabulky jsou výsledkem vlastní práce.

6.1.1 Šetření mezi návštěvníky

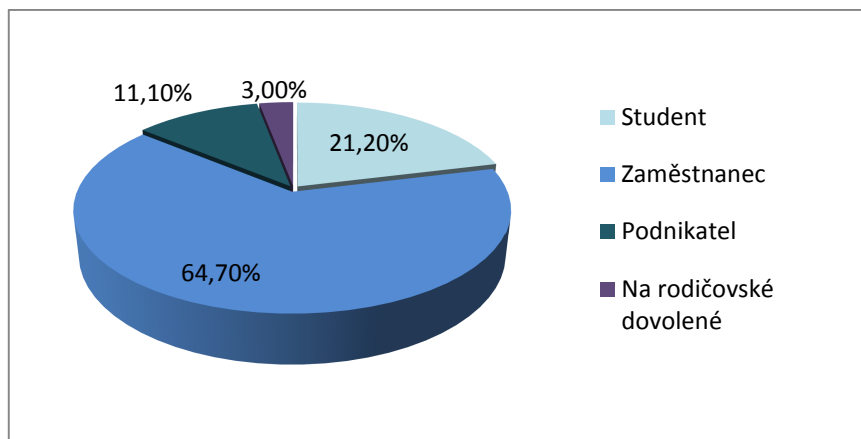
Dotazník vyplnilo celkem 180 respondentů. První z otázek zjišťovala pohlaví respondentů. Průzkumu se zúčastnilo 52,5 % žen a 47,5 % mužů.

Obr. 7 Věková struktura návštěvníků obce

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

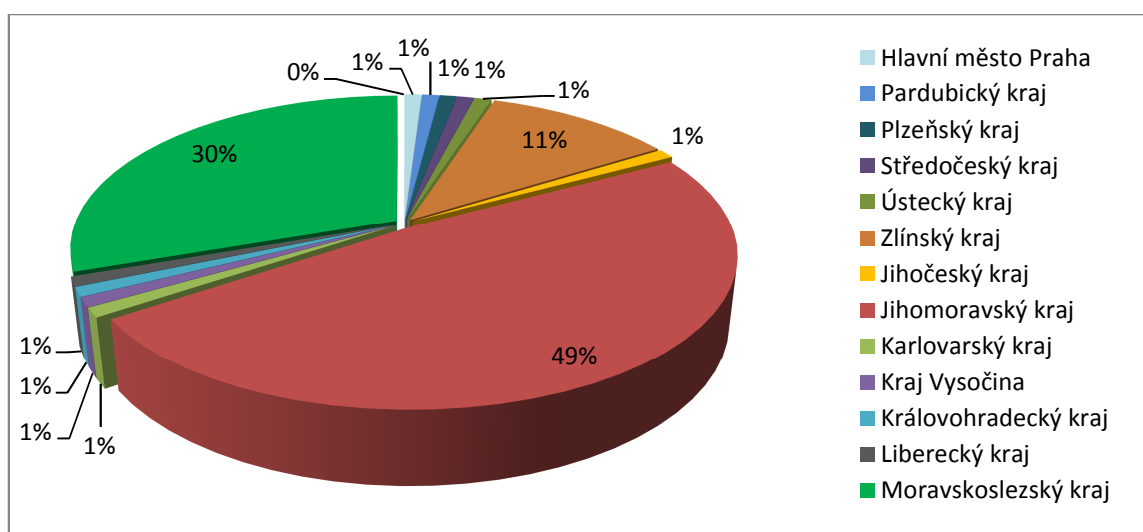
Z grafu na obrázku 4 vyplývá, že nejpočetnější skupinu reprezentovali respondenti ve věku 15 až 25 let. Další podstatnou skupinu představovala kategorie ve věku 26 až 35 let, obdobně byla zastoupena i kategorie ve věku 46 až 55 let. Respondenti ve věku 56 až 65 let tvořili 10,1 %. Nejméně % měli návštěvníci ve věku méně než 15 let a také nad 66 let.

Obr. 8 Ekonomické zařazení návštěvníků obce

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Přes 64 % respondentů se řadilo mezi zaměstnance. Dvacet jedna procent zastoupili studenti. Zbytek grafu byl tvořen zanedbatelným počtem podnikatelů, důchodců a osob na mateřské dovolené. Nezaměstnaní neměli mezi respondenty žádné procentuální zastoupení.

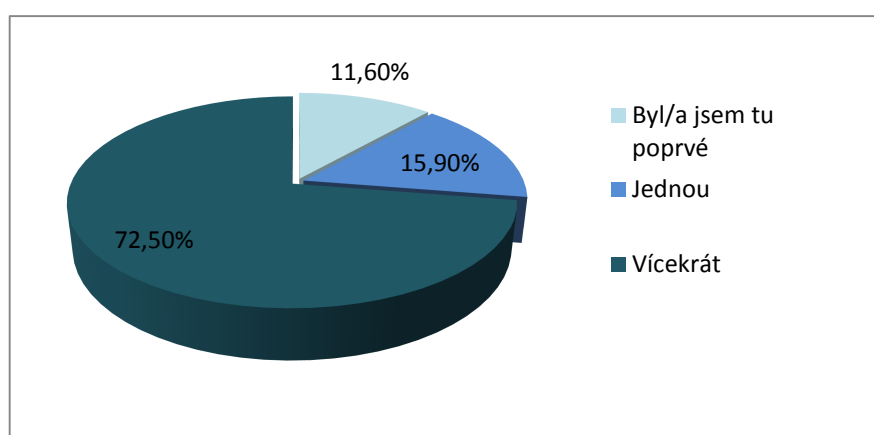
Obr. 9 Trvalé bydliště návštěvníků obce Vranov nad Dyjí podle krajů

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Návštěvníci pocházejí především z „domácího“ Jihomoravského kraje (49 %) a po té z dvou relativně dostupných krajů: z Moravskoslezského kraje (30 %) a Zlínského kraje s 11 %.

Zastoupení z ostatních krajů je pouze po jednom procentu nebo vůbec (případ Olomouckého kraje), což je zarážející ve spojení s otázkou, že návštěvníci považují Vranov nad Dyjí za atraktivní. Nabízí se tedy otázka, z jakého důvodu do místa nejezdí rezidenti ostatních krajů. Pozoruhodná je také minimální účast (1 %) kraje Vysočina.

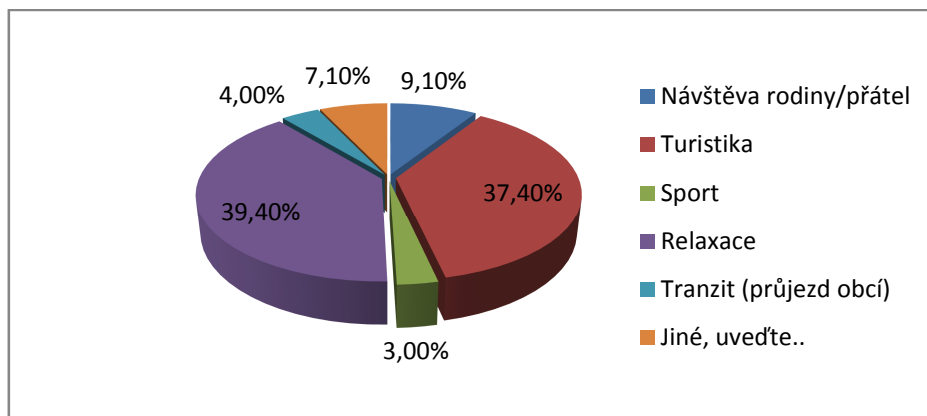
Na otázku, zda návštěvníci považují lokalitu Vranov nad Dyjí za turisticky atraktivní, odpověděla drtivá většina - ano (93 %). Pro zbývajících 7 % je místo turisticky neatraktivní z důvodu nedostatku parkovacích míst, nedostatku obchodů s potravinami, a také z důvodu nedostačující úrovně stravovacích zařízení.

Obr. 10 Četnost návštěv turisty

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

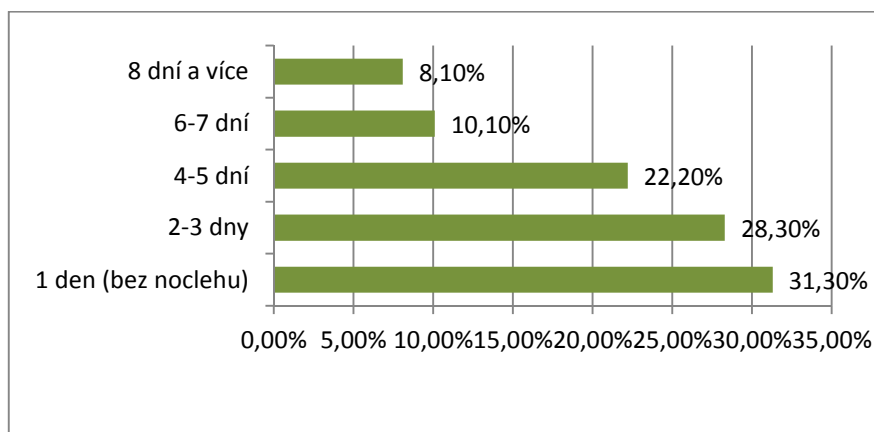
Vícekrát do lokality Vranov nad Dyjí zavítalo přes 72 % návštěvníků, což svědčí o tom, že pro většinu turistů je místo stále dost atraktivní. Necelých šestnáct procent vypovědělo, že zde už jednou bylo a zbylí návštěvníci zde byli poprvé, ale určitě ne naposledy, jak vypověděli.

Obr. 11 Nejčastější důvody návštěv dané lokality

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Nejvíce respondentů uvedlo, že hlavním důvodem jejich příjezdu do Vranova nad Dyjí byla relaxace. O dvě procenta méně respondentů vybralo variantu – turistika. Z tohoto je patrné, že většina návštěvníků si do dané lokality jezdí odpočinout a také podnikat výlety po turistických stezkách a místních i okolních památkách. Devět procent respondentů přijelo navštívit rodinu nebo přátele. Jako jiný důvod návštěvy (7,1 %) uvedli respondenti školní výlet se žáky. A pouze 4 % osob jen projížděli.

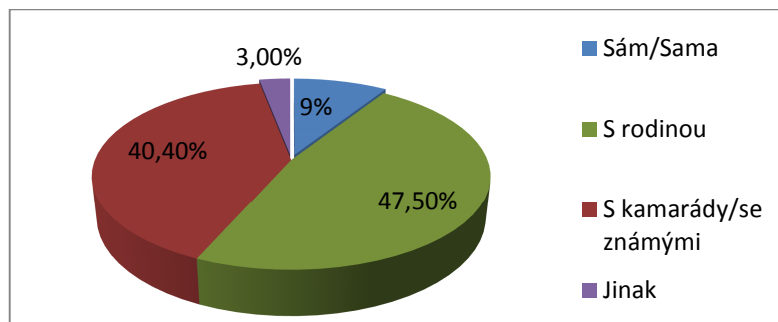

Obr. 12 Délka pobytu respondentů

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Tato otázka rozděluje turisty na 2 skupiny osob. Na výletníky, kteří do Vranova zavítali jen na několik hodin, sem patří např. studenti, kteří se jen přijeli vykoupat na pláž v teplých letních dnech nebo večer na nějakou akci, pořádanou na Vranovské pláži. Druhou skupinou jsou návštěvníci, kteří zde přenocují. Nejčastěji se návštěvníci zdržují

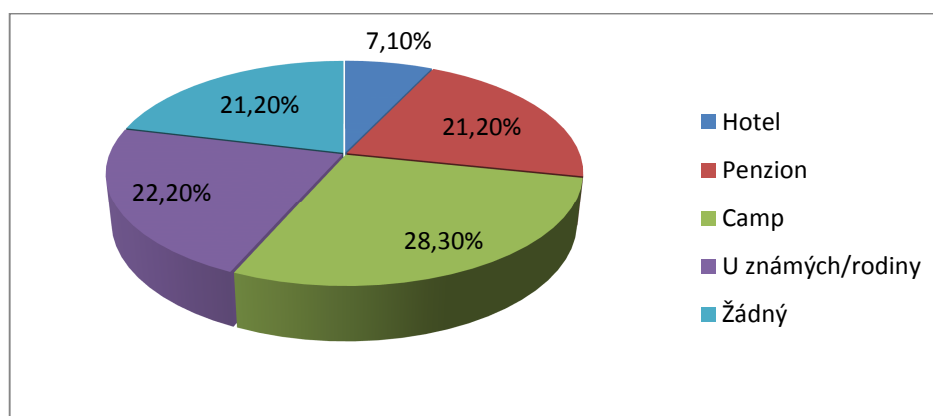
2 až 3 dny, v tomto případě se jedná zejména o víkendové pobyty. Krátká doba pobytu je spojena s tím, že do místa nejezdí turisté ze vzdálenějších krajů, kteří by zůstali déle, kdyby měli proč zůstat.

Obr. 13 S kým návštěvníci nejčastěji cestují

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Dotazovaní nejčastěji cestovali v doprovodu své rodiny, anebo s kamarády a se svými známými. Pouze 9 % návštěvníků cestovalo samo a 3 % cestovali s někým jiným, např. učitelé se žáky, kteří zde byli na školním výletě.

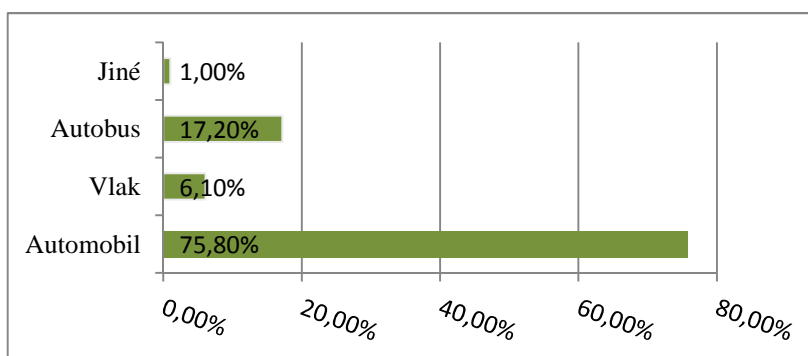

Obr. 14 Preferovaný typ ubytování návštěvníků

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Nejčastěji si návštěvníci jako typ ubytování volí camp na Vranovské pláži. Tento fakt může být např. z důvodu toho, že se stále některé rodiny, jezdící na dovolenou v tuzemsku snaží ušetřit, a tak volí levnější typ ubytování, kde si i často sami vaří a tím pádem ušetří za jídlo. Na druhém místě se s podobným počtem procent (22,2 %) umístili respondenti, kteří pobývají u známých nebo své rodiny, v hotelu nebo v

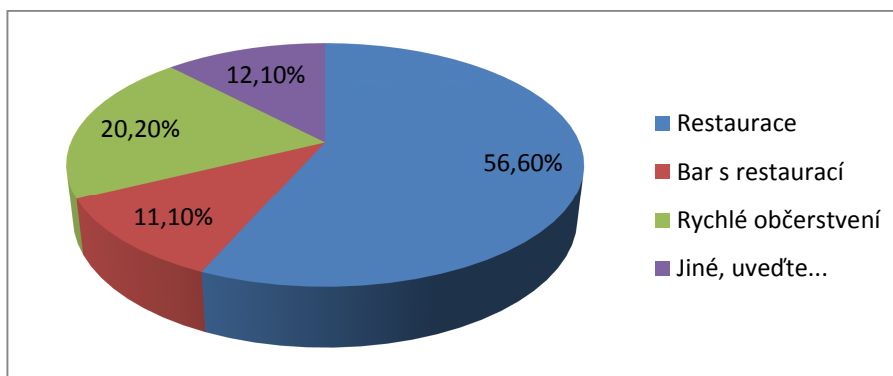
penzionu. V tomto typu ubytování se ubytovávají zejména návštěvníci z jiného kraje, jejichž pobyt trvá i více jak 7 dní.

Obr. 15 Nejčastěji využívaný dopravní prostředek při cestě do obce

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

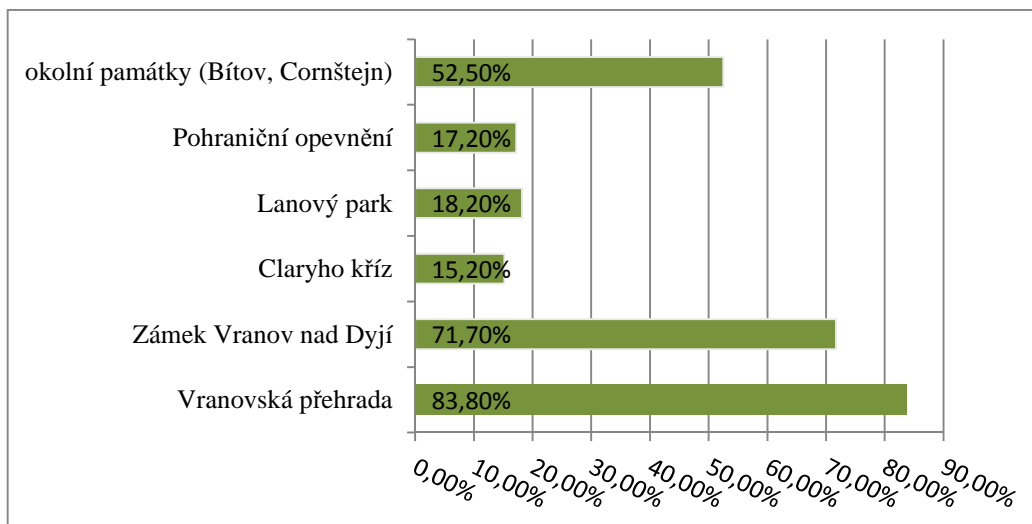
Z důvodu špatné dostupnosti lokality veřejnou dopravou, respondenti stále volí osobní automobil jako nejčastější dopravní prostředek. V letních měsících sice bývají navyšované autobusové spoje, i přesto návštěvníci raději sází na jistotu a větší pohodlí a cestují autem. Přes sedmnáct procent respondentů využilo autobusové dopravy a 6 % využilo k cestování vlak.

Obr. 16 Preferované stravovací zařízení

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

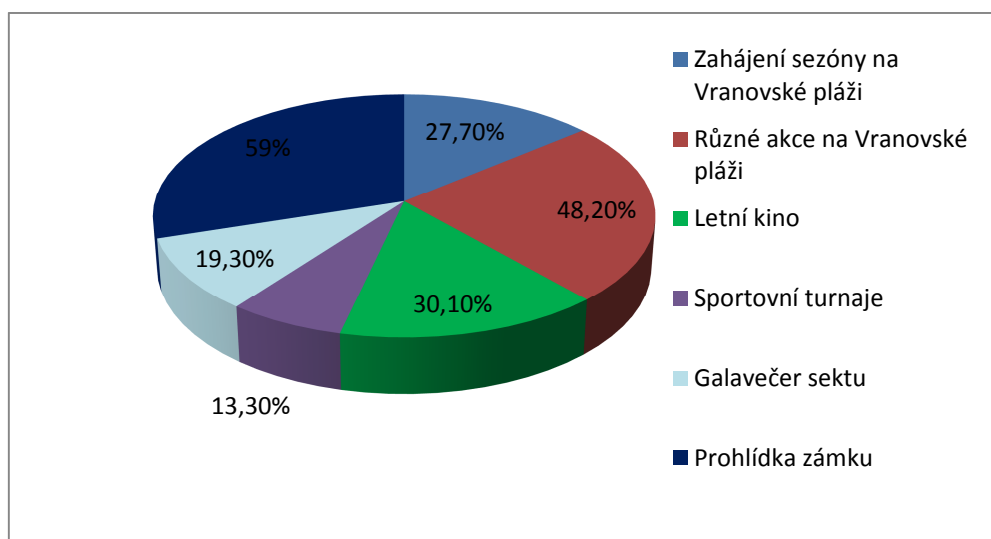
Ze stravovacích zařízení návštěvníci nejčastěji volí stravování v restauraci. Přes dvacet procent preferuje rychlé občerstvení a 12,10 % turistů si vaří a nenavštěvují žádné restaurační zařízení.

Obr. 17 Nejčastější navštěvovaná místa

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

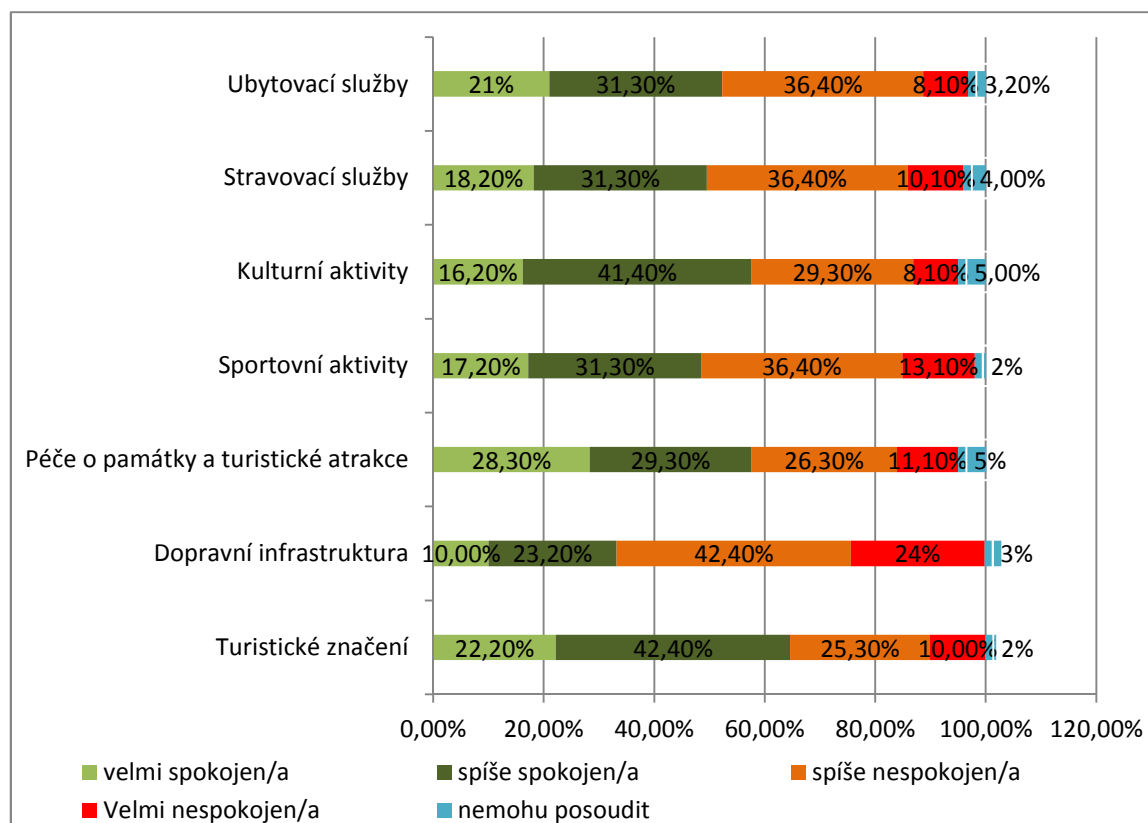
V otázce, jež zjišťovala nejčastěji navštěvovaná místa turisty, byla nejlákavějším místem Vranovská přehrada a také zámek Vranov. Přes padesát procent dále navštívilo i památky v okolí jako hrad Bítov a zříceninu Cornštejn. Toto zjištění nasvědčuje tomu, že turisté se nesoustředí na rekreaci a turistiku pouze v obci, ale většinou vyhledávají a navštěvují i okolní blízká místa.

Obr. 18 Vyhledávané akce mezi návštěvníky obce

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Za nejvíce atraktivní považují návštěvníci prohlídky zámku (59 %). Různé akce na Vranovské pláži, získaly 48,20 %, tj. 87 respondentů a o 18,1 % méně získalo letní kino. Pro 50 návštěvníků je atraktivní zahájení sezóny na Vranovské pláži. Nejméně procent získaly akce: galavečer sektu, který pro turisty není ničím zajímavý.

Obr. 19 Hodnocení služeb ve Vranově nad Dyjí

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Návštěvníci byli v hodnocení služeb v obci převážně kritičtí. Nejkritičtější byli k dopravní infrastruktuře, kdy 66 % bylo nespokojeno. Nabídka sportovních aktivit se zdá turistům také spíše nedostatečná. Ubytovací a stravovací služby hodnotili turisté velmi podobně, 36,4% bylo spíše nespokojeno a o 5 % turistů bylo spíše spokojeno. Nejlépe dopadla kategorie turistické značení, která vyhovuje 64,6 % návštěvníkům.

SLABÉ STRÁNKY OBCE VRANOV NAD DYJÍ	
Dopravní infrastruktura	Úroveň stravování
Málo parkovacích míst Zpoplatněná parkovací místa Chybí zde hodinové spoje směr Znojmo Málo nočních autobusových spojů	Zmražené polotovary uvádějí jako "domácí" Ceny v restauracích neodpovídají kvalitě Nedostatek potravin v turistickém centru
Správa a údržba obce	Turistika a sport
Nedostatek WC, zejména v restauracích u přehrady Úklid veřejných prostor, kultivace prostředí	Málo turistických a sportovních událostí Slabá propagace Vranova Opakující se kulturní akce, slabá organizace turistiky
Kvalita vody na pláži	Marketing a reklama
Nízká kvalita vody	Nedostatek marketingových akcí typu slevomat Nízké využití sociálních sítí k propagaci

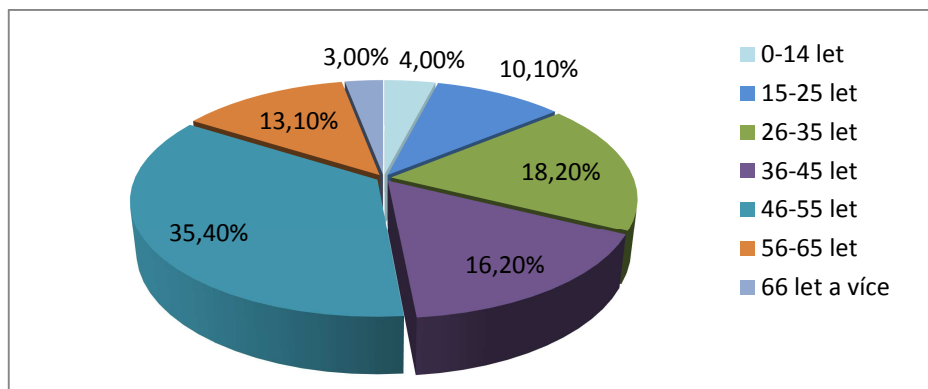
Tabulka 4 : Slabé stránky Vranova nad Dyjí

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Poslední otázka dotazníku měla za úkol zjistit, jaké jsou slabé stránky lokality podle návštěvníků. Dvanáct procent se k otázce vůbec nevyjádřilo a 8 % uvedlo, že se s žádnými slabými stránkami nesetkali. Zbytek odpovědí bylo zaneseno do výše uvedené tabulky. Jako nejčastější slabá stránka byla uváděna nedostatečná úroveň stravovacích zařízení a s tím související vydávání mražených polotovarů za čerstvé domácí pokrmy. Za negativum také označují málo parkovacích míst v centru obce a zpoplatněná parkovací místa u hráze. I přes nespočet kulturních i sportovních akcí, mají lidé pocit, že by jich mohla být mnohem více, i z toho důvodu, že jsou to akce, které se každoročně opakují. Turisté by také uvítali navýšení počtu toalet v restauracích, jelikož zde bývají pouze toalety dvě (jedna pro dámy a druhá pro pány).

6.1.2 Šetření mezi místními obyvateli

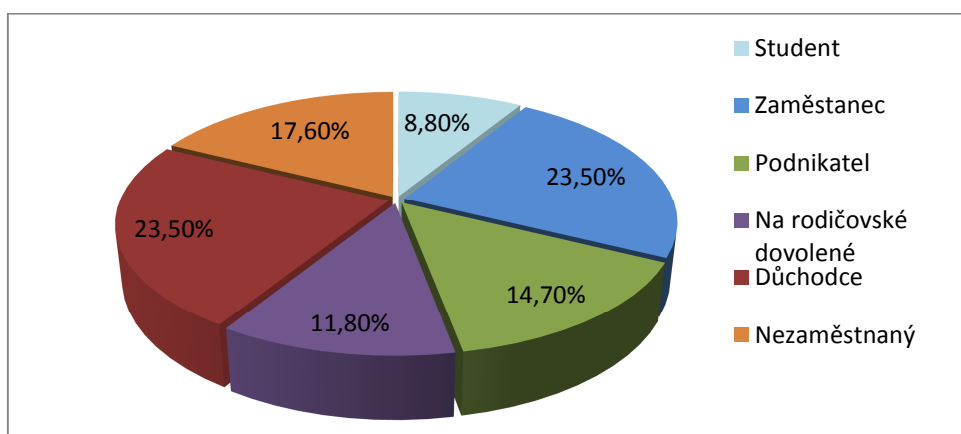
Dotazník vyplnilo 81 respondentů. První otázka zjišťovala pohlaví respondentů. Šetření vyplnilo 52,90 % žen a 47,10 % mužů.

Obr. 21 Věková struktura respondentů

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

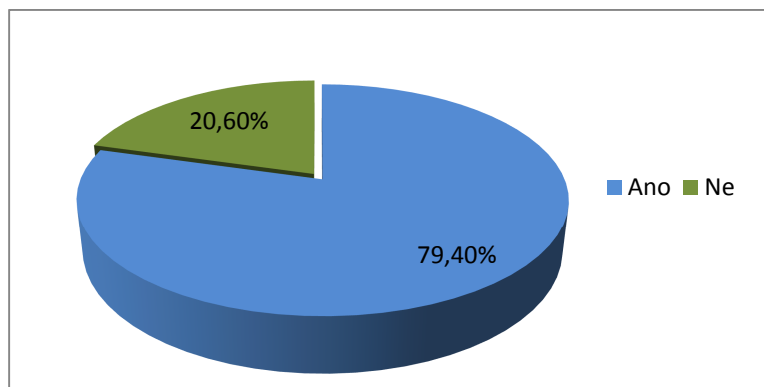
Další otázka ukazovala na věk zúčastněných respondentů. Nejpočetnější skupinu tvořili obyvatelé ve věku 46 až 55 let. Přes 18 % získali respondenti ve věku 26 až 35 let a jen o dvě procenta méně měli místní ve věku od 36 let do 45 let. Nejmenší účast byla zaznamenána ve věku mladším jak 15 let a ve věku starším 66 let.

Obr. 22 Ekonomické zařazení obyvatel obce

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

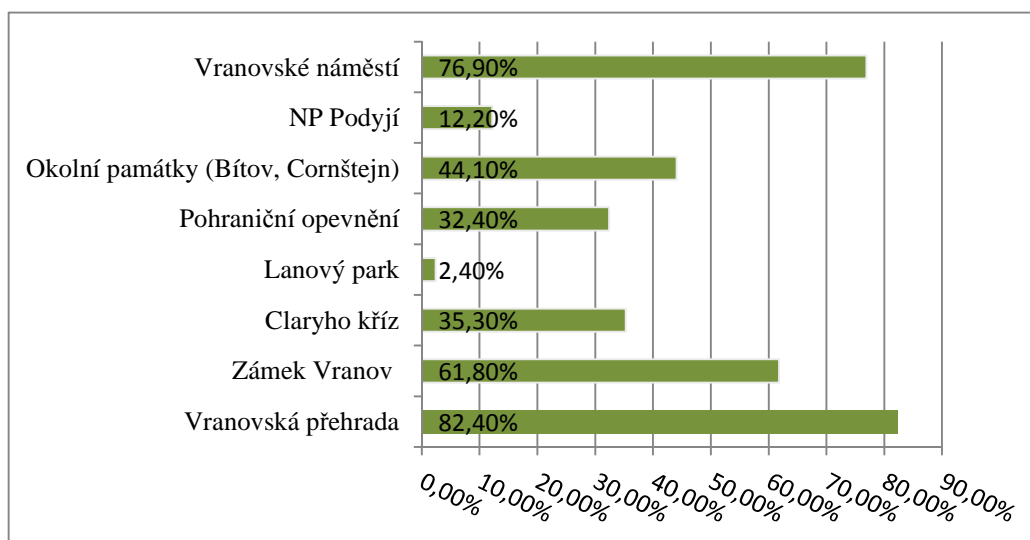
Tento graf ukazuje dvě stejně početné skupiny místních z hlediska ekonomického zařazení. Stejně procentuální zastoupení respondentů zastávali zaměstnanci a zároveň i obyvatelé, kteří jsou v důchodu. Za nimi následovali lidé nezaměstnaní (17,60 %) a podnikatelé, kteří zastávali 14,70 %. Nejmenší skupinka byla studentů a matek na rodičovské dovolené.

Obr. 23 Spokojenost s dopravní dostupností obce

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

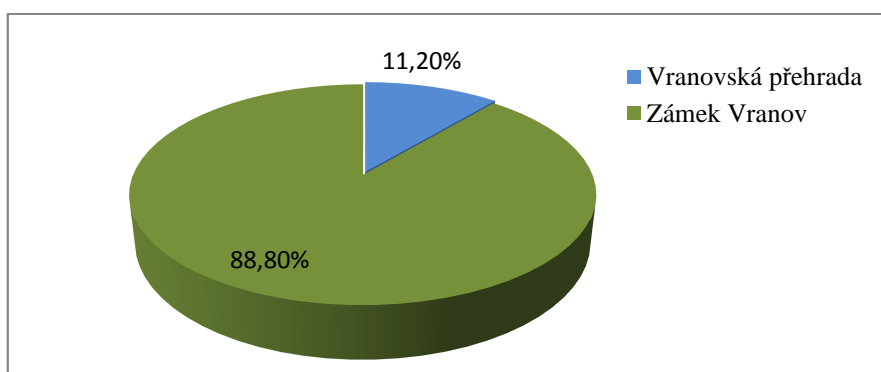
Z grafu vyplývá, že 79,40 % místních je s dopravní dostupností obce spokojeno, i když drtivá většina z nich raději jezdí autem např. z důvodu úspory času a hromadnou dopravu využívá jen zřídka. Zbylá procenta obyvatel odpovědělo opačně. 20,6 % odpovídajících byli převážně lidé v důchodovém věku, kteří jsou z různých důvodů odkázáni na autobusovou dopravu. Spoje ve směru Vranov nad Dyjí – Znojmo a naopak jezdí sice každou hodinu, ale spoje s okolními obcemi jsou méně časté a je tu málo přímých spojů.

Obr. 24 Opakovaně navštěvovaná místa místními obyvateli

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

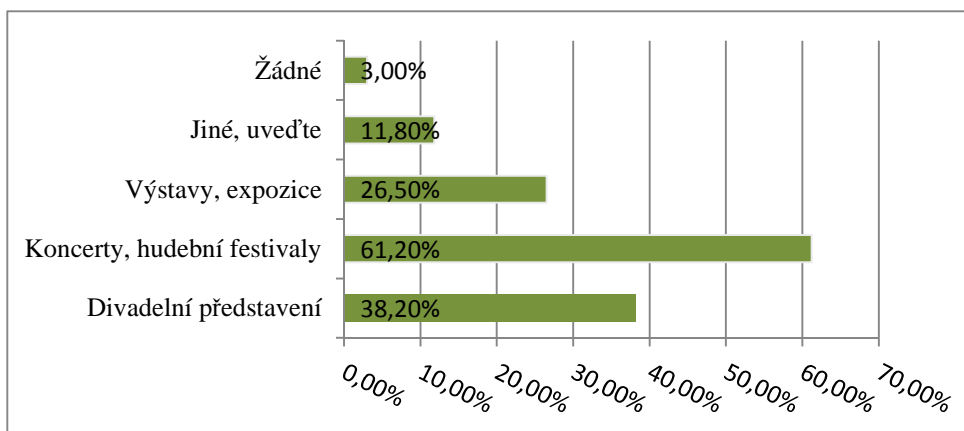
Další otázka měla za úkol zjistit, která místa místní obyvatele opakovaně navštěvují. U této otázky bylo možné zvolit více odpovědí, proto součet procent neodpovídá celkovému číslu. Z grafu je patrné, že většina místních opakovaně navštěvuje Vranovskou přehradu a také náměstí, z důvodu toho, že se zde nachází obecní služby jako pošta, lékárna, stravovací zařízení a dvě prodejny potravin. Zámek Vranov opakovaně navštívilo 61,80% respondentů. Dále následují památky v okolí Vranova a historické památky přímo ve Vranově jako je Pohraniční opevnění a Claryho kříž. Pouze 12,20 %, tj. 10 lidí, opakovaně navštívilo Národní park Podyjí, a jen 2 místní opakovaně navštívili lanový park, umístěný na Vranovské přehradě.

Obr. 25 Nejatraktivnější místo z pohledu místních obyvatel

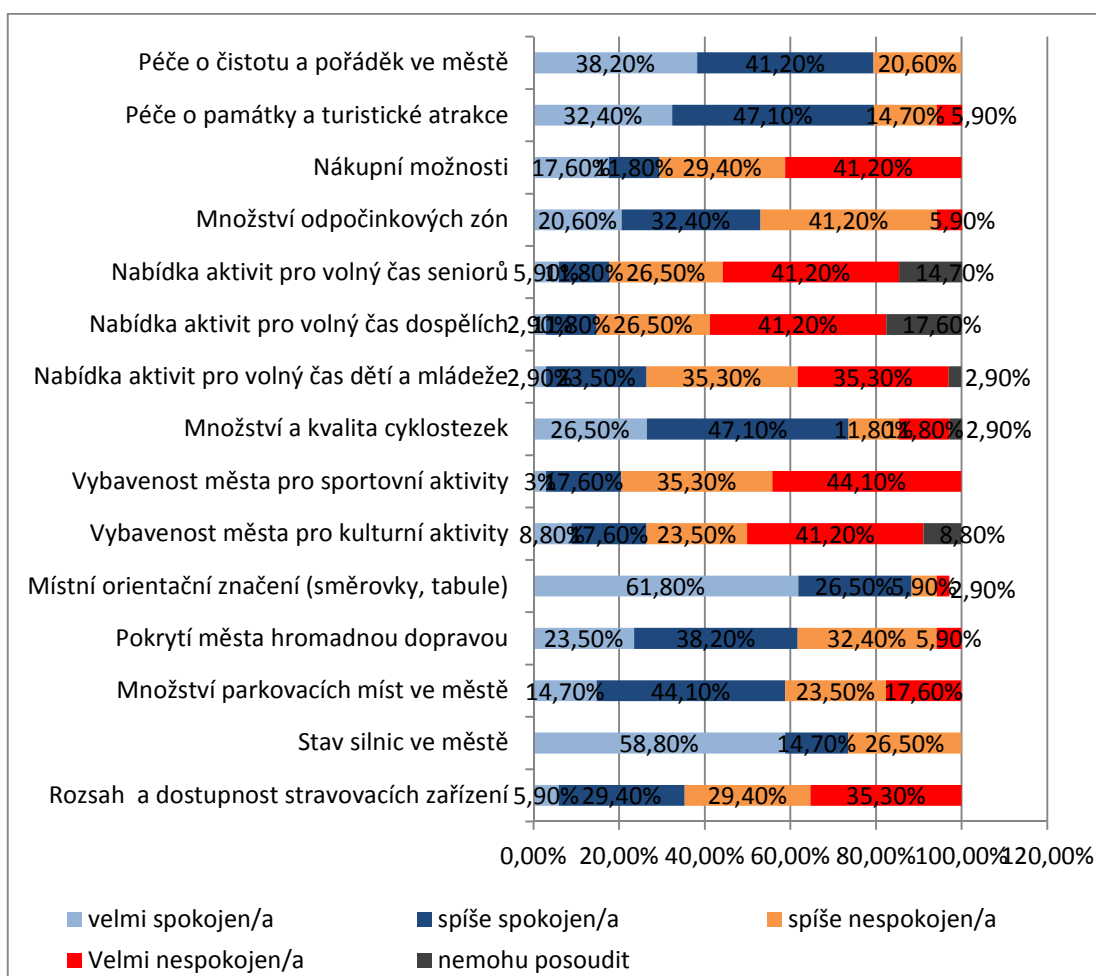
(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Na doplňující otázku, které jedno místo z výše uvedených je z pohledu místních nejatraktivnější, vybrala drtivá většina 88,80 % zámek Vranov – tj. 72 respondentů. Pouze 9 místních zvolili Vranovskou přehradu. Dále nebyla vybrána žádná jiná varianta.

Obr. 26 Nejčastěji vyhledávané kulturní akce (Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Tento graf znázorňuje kulturní akce, které obyvatelé obce vyhledávají. U této otázky mohli dotázaní opět vyznačit více odpovědí. Nejvíce vyhledávanou kulturní akcí jsou koncerty a hudební festivaly (61,20 %) a na druhém místě stojí divadelní představení. Bezmála 12 % místních vybralo variantu „jiné“ a nejčastěji u ní uvedli nějaké kulturní vystoupení svých dětí, např. vystoupení tanečního kroužku. Tři procenta místních dokonce uvedlo, že nevyhledávají žádní kulturní akce.

Obr. 27 Hodnocení služeb a vybavenosti obce místními obyvateli

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Místní nejlépe ohodnotili dvě kategorie: místní orientační značení, s níž je velmi spokojeno nebo spíše spokojeno 62 % místních a bezmála 60 % místních je velmi spokojeno se stavem silnic v obci. S péčí o čistotu a pořádek ve městě je spokojeno

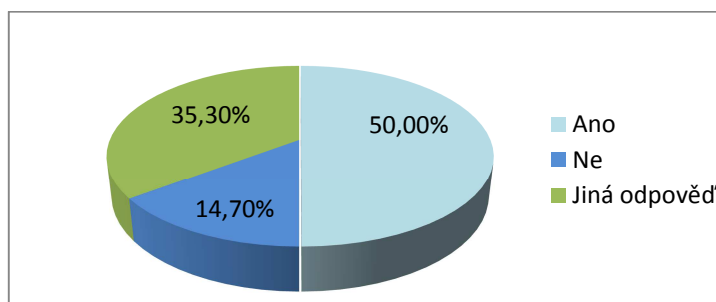
80 %, tj. 65 obyvatel za 81. Naopak nejméně spokojeni jsou s nabídkou aktivit pro volný čas všech věkových kategorií. Čtrnáct tázaných nemůže posoudit nabídku aktivit pro dospělé, pravděpodobně proto, že je nevyužívají. S nákupními možnostmi je velmi nespokojeno 41,2 %, tj. 34 obyvatel a dalších 25 obyvatel je spíše nespokojených.

Průzkum měl také za cíl zjistit, zda je množství aktivit pro volný čas místních obyvatel v letním a zimním období dostatečné a zda se tyto hodnoty nějak liší. Více jak šedesát procent (62,80 %) uvedlo, že nabídka aktivit v letních měsících je dostatečná. Naopak 83,20 % uvedlo, že množství aktivit mimo sezonu je nedostačující. Pokud dotazovaný shledal množství aktivit v letním nebo zimním období za nedostatečné, byla mu položena doplňující otázka s úkolem zjistit, které aktivity v daném období v lokalitě postrádá. V letním období místním (37,2 %) chybí více akcí, které by byly pořádané i pro místní, nejen pro turisty. A celkově by se podle nich mohlo pořádat více akcí na přehradě než doposud. To, co chybí místním mimo sezonu je shrnuto v následující tabulce:

Tabulka 5 : Aktivity, které chybí místním v období mimo sezonu

Aktivity mimo sezonu
Víceúčelové prostory pro sportovní vnější/vnitřní vyžití
Sportovní akce
Kulturní a společenské akce pro místní obyvatele
Zábavní centrum pro děti a mládež

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Obr. 28 Opakovaně sledovaný růst počtu turistů v letním období

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Na otázku, zda místní pozorují opakovaně zvyšující se počet turistů, odpověděla polovina z nich kladně. Necelých 36 % nedokáže posoudit, z toho důvodu, že se podle nich tato bilance každý rok mění. A podle zbytku respondentů se počet turistů v letním období opakovaně nezvyšuje.

Tabulka 6 : Slabé stránky obce podle místních obyvatel

Kulturní akce a zábava	Vybavenost města
mimo sezonu většina podniků zavřená	minimum pracovních příležitostí
žádný kulturní život v obci mimo sezonu	nedostatek obchodů s potravinami
nízká vybavenost obce pro kulturní aktivity	nedostatek obchodů s oblečením
téměř žádné kroužky pro děti	žádné vyžití ve špatném počasí
Sportovní zařízení	Stravovací zařízení
nedostatek sportovního vyžití mimo sezonu	nedostatek stravovacích podniků
	nedostačující úroveň stravovacích zařízení

(Zdroj: Vlastní zpracování, 2016)

Poslední otázka dotazníku měla za úkol, zjistit od místních obyvatel, jaké jsou slabé stránky obce. Nejvíce odpovědí se vztahovalo k nedostatečné vybavenosti města pro kulturní a sportovní vyžití zejména mimo sezonu. Nejslabší stránkou z pohledu místních je minimum pracovních příležitostí, díky čemuž jsou místní nuceni dojíždět za prací. Bezmála devadesát procent místních uvádí jako další slabou stránku to, že obec se orientuje pouze na letní sezonu, respektive na nabídku pro turisty. Podle nich zde panuje nedostatek kulturního vyžití, a proto se také mladší generace zdržují mimo obec (např. ve Znojmě), kde mají větší nabídku možností pro volný čas. Nejsou spokojeni ani s nabídkou obchodů v obci. To je problém zejména pro starší generaci, kterým zde chybí obchody s oblečením.

Další názory k tématu:

„Život je tu jen přes sezonu, kvůli turistům.“

„Přes zimu je tu mrtvo.“

„Zvykli jsme si, že je zde mrtvo, proto se zdržujeme mimo obec.“

6.1.3 Shrnutí výsledků dotazníkových šetření

Vyhodnocení dotazníkového šetření se opírá o zpracování celkem 261 dotazníků, jejichž sběr se realizoval v letním období roku 2015 a v měsících: listopad 2015 a březen 2016.

Průzkum pomohl objasnit názory obyvatel a návštěvníků obce na vybavenost obce, poskytované služby a rozdíly mezi nimi. Ukázal vyhledávané kulturní, společenské a sportovní akce místními mimo hlavní sezonu, důvody návštěvy turistů, délku jejich pobytu, nejčastěji navštěvovaná místa apod. U obou skupin dotázaných byl zjištěn jejich názor na slabé a negativní stránky dané lokality.

Do celého šetření se zapojilo přes 52 % žen, tedy v obou případech více žen než mužů. Největší skupinu zúčastněných tvořili návštěvníci ve věku 15 až 25 let a místní obyvatelé ve věku 46 až 55 let. Nejméně početnou skupinu v obou šetřeních tvořili děti mladší 15 let a lidé starší 66 let. Nejvíce dotázaných se zapsalo jako zaměstnanci – 64 % turistů a 23 % místních. Místní obyvatelé, kteří jsou již v důchodu, získali stejný počet procent jako místní – zaměstnaní (také 23 %). Návštěvníci Vranova pocházeli zejména z Jihomoravského a Moravskoslezského kraje.

Návštěvníci Vranova nad Dyjí, kteří zde byli již vícekrát, uvedli jako nejčastější důvod příjezdu relaxaci (30 %) a turistiku (37 %). 31 % návštěvníků přijelo na jednodenní pobyt, zejména návštěvníci z Jihomoravského kraje. Hned za nimi následoval pobyt na 2 až 3 dny a na 4 až 5 dní. Turisté cestovali s rodinou nebo s kamarády a nejčastěji volili jako ubytování camp na Vranovské pláži nebo bydlení u přátel či rodiny. 21 % nevyužilo žádné ubytovací služby. Drtivá většina při cestě do lokality využila automobil (76 %) a jen 17 % využilo cestu vlakem.

Nejvíce turistů láká Vranovská přehrada a její vodní atrakce a kulturní památka zámek Vranov. Většina návštěvníků 57 % se stravuje v restauračním zařízení, zbytek u rychlého občerstvení, anebo si vaří sami. Služby v dané lokalitě hodnotí spíše kriticky. Čtyři ze sedmi služeb hodnotí označením – nespokojen. Dopravní

infrastrukturu hodnotí jako nevyhovující. Nejlépe byla ohodnocena kategorie turistické značení, kdy celkem 64,6 % turistů je velmi spokojeno a spíše spokojeno.

Při šetření slabých stránek Vranova nad Dyjí návštěvníci nejčastěji zmínili, nedostatečnou úroveň stravovacích zařízení, jako např. vydávání zmražených polotovarů za domácí pokrm, dále nedostatek čerstvých potravin v obci, málo parkovacích míst přímo na náměstí a také jim vadí zpoplatněné parkoviště u hráze přehrady. Většina turistů jsou s nabídkou kulturních a sportovních aktivit spokojeni, ale byli by rádi, kdyby se tato nabídka ještě více rozšířila. I přes tyto nedostatky se většina návštěvníků do Vranova opakovaně vrací. Mezi nejnavštěvovanější místa místními obyvateli patří Vranovská přehrada, zámek a náměstí v centru obce. Nejatraktivnější místo z jejich pohledu je právě zámek Vranov, který zvolilo 89 % místních. Obyvatelé Vranova rádi chodí hlavně na koncerty a hudební festivaly. Tři místní dokonce vypověděli, že nenavštěvují ani nevyhledávají žádné kulturní akce.

Při hodnocení služeb byli místní mnohem méně kritičtí než návštěvníci. Velký rozdíl je vidět u hodnocení stavu silnic, kdy téměř 60 % místních je velmi spokojeno a naopak 42 % návštěvníků je se stavem spíše nespokojeno a 24 % velmi nespokojeno. Místní orientační značení (např. směrovky), získaly nejlepší hodnocení ze všech služeb. Bezmála 62 %, tj. 51 respondentů z 81, ohodnotilo tuto kategorii známkou 1. Za nejméně dostačující označili místní nabídku aktivit pro volný čas dětí a mládeže, dospělých a seniorů.

S nabídkou kulturních a sportovních aktivit bylo spokojeno 63 % místních. Naopak nabídku aktivit mimo sezonu považuje 83 % za nedostačující. Nejvíce zde postrádají nějaké víceúčelové zařízení pro sportovní vyžití, které by poskytlo možnost konání akcí i za špatného počasí.

Polovina místních pozoruje opakovaný nárůst počtu turistů v sezoně. Zbytek tázaných obyvatel to označila za variabilní, v závislosti na počasí. A necelých 15 % si myslí, že se počet návštěvníků nezvyšuje. Za nejslabší stránky obce místní označili, zejména nedostatek pracovních příležitostí, kvůli čemuž je převážná většina z nich nucena dojíždět do práce do Znojma. A také nedostatek kulturního a společenského

vyžití v obci mimo sezonu. Chybí jim zde nějaké víceúčelové zařízení, které by skýtalo více možností pro využití volného času v podzimních a zimních měsících.

7 Návrh podpory rekreačního potenciálu ve Vranově nad Dyjí

Na základě dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení jsou v této kapitole předloženy možné návrhy na podporu rekreačního potenciálu na území obce Vranov nad Dyjí. Opatření jsou zaměřena na zatraktivnění lokality nejen pro návštěvníky, ale také pro místní obyvatele. Vyšší atraktivnosti území, tím pádem zvýšení rekreačního potenciálu a zároveň zvýšení spokojenosti místních lze dosáhnout díky těmto opatřením:

- Rekonstrukce obchodu s potravinami a smíšeným zbožím. V obci jsou dva obchody s potravinami a se smíšeným zbožím. Mimo sezónu jsou pro místní tyto obchody se základním sortimentem většinou dostačující, zejména z důvodu toho, že hlavní nákupy místní uskutečňují v přilehlém městě Znojmě. Během sezóny však nejsou dvě prodejny schopny uspokojit všechny návštěvníky, proto by bylo potřebné rozšířit sortiment a upravit otevírací doby prodejen. Například ve všední dny prodloužit otevírací dobu do 19 hodin, v sobotu do 17 hodin. Vzhledem k tomu, že neděle bývá den, kdy dochází ke střídání turnusů, bylo by vhodné otevřít alespoň dopoledne do 12 hodin.
- Využít volné objekty a pozemky pro rozvoj podnikání v obci
- Rekonstrukce a přestavba vybrané budovy na víceúčelové zařízení pro trávení volného času. Tento objekt by mohl být využíván jak návštěvníky, tak i místními. Místní obyvatele by tak získali kulturní a sportovní vyžití mimo sezónu a turisté by zde mohli trávit čas při špatném počasí, protože v tomto případě jim lokace nenabízí žádné aktivity. To by mohlo dokonce prodloužit jejich pobyt o nějaký den. K tomuto účelu by mohla být vhodná např. budova bývalé Tesly.

- Zvýšit přeshraniční spolupráci a rozšířit ji na další okruhy možného rozvoje, nejen u národních parků. Správy NP Podyjí a NP Thaytal se například roku 2009 zapojily do činnosti federace s cílem rozvíjet spolupráci bilaterálních chráněných území Evropy.
- Vybudování nového moderního dětského hřiště s prolézačkami přímo v obci. Nedávno bylo zřízeno dětské hřiště na Vranovské pláži před restaurací Gaudeo a také dětská herna přímo v penzionu, což je vhodné pro návštěvníky ubytované v chatkách a campu na hrázi. Ale bylo by dobré něco podobného zhotovit i blízko náměstí (například před budovou Zámeckého hotelu), kam to budou mít rodiny s dětmi ubytované v penzionech v centru blíž.
- Více animačních akcí, určených dětem.
- Zhotovit terminály pro bezhotovostní platby platební kartou ve všech restauracích, kvůli zkvalitnění služeb a pohodlí klientů.
- Zhotovení veřejných toalet v obci i na přehradě.
- Vybudovat širší síť cyklostezek a otevřít v obci servis, pro opravy a servis kol.
- Zvýšit propagaci Vranova nad Dyjí v okolních regionech, propagací na veletrzích, v cestovních kancelářích díky víkendovým pobytům nebo pomocí akcí typu slevomat.
- Vypracování a nabízení turistických balíčků, které by byly zaměřeny na jednotlivé cílové skupiny, například rodiny s dětmi s odlišnými preferencemi. Balíček by mohl obsahovat ubytování v některém z penzionů, prohlídku zámku, oběd přímo v penzionu nebo v jedné z restaurací a aktivní program pro sportovce na pláži (nohejbal, lanový park, aquazorbing, atd.) anebo naopak odpočinkový program na výletní lodi s ochutnávkou sýrů a vín.
- Zajistit lepší propojení mezi turistickými místy na české straně a rakouské straně.
- Návrh propagace v Rakousku a spolupráce obou stran na rozvoji, na který by mohla navazovat odborná práce, která by měla za úkol zjistit povědomí rakouských občanů o rekreačním potenciálu Vranova nad Dyjí. S cílem zjistit, proč je zde nízký podíl návštěvníků z Rakouska a také, jak zajistit zvýšení jejich návštěvnosti.

- Návrh monitoringu v sousedním Rakousku, kvůli zjištění, zda navrhovaná opatření přispějí k rozvoji (monitoring by mohl být proveden a zároveň financován nějakou vysokou školou, v rámci šetření diplomové práce).

Uvedené návrhy k rozvoji rekreačního potenciálu lokality autorka vybrala, jelikož je považuje za nejvíce přínosné z hlediska rozvoje a také za reálně splnitelné. Provedení změn by vytvořilo nové pracovní příležitosti a posílilo ekonomiku celého mikroregionu.

8 Diskuze

V předložené práci byla použita metoda dotazníkového šetření, které probíhalo na území obce Vranov nad Dyjí. Cílovou skupinou byli jednak návštěvníci dané lokality a jednak místní obyvatelé. Průzkum probíhal ve více termínech, v letním období 2015 a v dalších měsících: v listopadu roku 2015 a v březnu roku 2016.

První dotazník určený návštěvníkům, vyplnilo nejvíce turistů ve věku 15 až 25 let, oproti tomu druhý dotazník vyplnilo nejvíce místních ve věku 46 až 55 let. Nízký počet místních v mladším věku může být i proto, že se zde moc mladých lidí nezdržuje, protože jim lokalita mimo sezónu nemá, co nabídnout.

Součástí obou dotazníků byla otázka, která měla za úkol zjistit nejnavštěvovanější místa zkoumaného území. Místní i návštěvníci nejčastěji navštěvují Vranovskou přehradu, což napovídá o jejím potenciálu. Za druhé nejnavštěvovanější místo zvolili obě zkoumané skupiny zámek Vranov. Nejvíce místních obyvatel navštěvuje také náměstí v obci. To je dle mého názoru způsobeno tím, že se zde nachází zastávka autobusových spojení, obecní služby a restaurační zařízení, které obyvatelé využívají. Na tom, že zámek Vranov je nejatraktivnějším místem lokality, se shodují obě cílové skupiny.

Při hodnocení ubytovacích a stravovacích služeb byla polovina návštěvníků spokojena a druhá polovina nespokojena, u místních obyvatel to bylo podobné. V letních měsících návštěvníkům nejvíce vadí, vydávání mražených polotovarů za

domácí kuchyni, což tím pádem ani neodpovídá ceně za podávané pokrmy. Pro místní zde není dostatek fungujících restaurací mimo sezónu. Většinou v obci funguje pouze jedna nebo dvě restaurace (restaurace Formosa, Country Salón) z možných šesti.

Rekreační využívání lokality má výrazně sezónní charakter, vzhledem k tomu, že dané území není vybaveno pro cestovní ruch mimo sezónu. Kromě návštěvy NP Podyjí není turistům v chladných měsících, co nabídnout. V případě špatného počasí je vybavenost lokality slabá (chybí kryté sportoviště a kulturní centrum), proto je obtížné návštěvníky přimět k pobytu i ve špatném počasí. Pro udržení turistů by bylo příhodné vybudování nějakého víceúčelového zařízení, které by jim nabídlo trávit volný čas i mimo slunné dny. Dané zařízení by mohlo sloužit i místním mimo sezónu a tak udržet mladé lidi v obci.

Navzdory vysokému rekreačnímu potenciálu území Vranova nad Dyjí ukázal průzkum poměrně úzkou skupinu návštěvníků s minimálním podílem většiny krajů ČR a zanedbatelným procentem zahraničních návštěvníků, včetně sousedního Rakouska. Z toho lze usuzovat na slabou propagaci regionu, nízkou provázanost nabídky pro vícedenní pobyty – např. spojení s vinařskou částí Znojemska a rakouskou stranou Podyjí (které je spíš konkurencí) a na nízkou úroveň turistické infrastruktury. Souhrnně lze říct, že se v rámci podpory turismu musí Vranov nad Dyjí propagovat jako součást a důležité středisko atraktivního regionu.

9 Závěr

Tato práce se zaměřila na rekreační potenciál Vranova nad Dyjí. Cílem bylo zjistit rozdíly ve vnímání rekreačního potenciálu mezi místními obyvateli a návštěvníky v dané lokalitě.

V první části práce je popsána problematika cestovního ruchu, rekreace a dosavadní využívané metodické postupy hodnocení rekreačního potenciálu. Dále byla popsána i problematika dotazníkového šetření a kritéria pro jeho sestavování.

Vybrané zájmové území je charakterizováno klimatickými, hydrologickými a přírodními poměry a stručným popisem historie a socioekonomickým vývojem. Pro vyhodnocení rekreačního potenciálu Vranova nad Dyjí bylo provedeno dotazníkové šetření. Cílové skupiny byla dvě a pro každou z nich byl vytvořen samostatný dotazník. První cílovou skupinou byli návštěvníci, kteří se zde vyskytovali během sezóny. Dotazník zjišťoval, ze kterého kraje návštěvníci pocházejí, délku jejich pobytu, nejčastější důvody jejich návštěvy, nejatraktivnější místa z jejich pohledu, názory na úroveň poskytovaných služeb a na slabé stránky rekreační lokality. Druhou cílovou skupinu tvořili místní obyvatelé obce. Tento zjišťoval, která místa rezidenti opakovaně navštěvují, jak jsou spokojeni se službami poskytovanými obcí a jaké jsou slabé stránky obce. Vyhodnocení obou dotazníků bylo provedeno pomocí grafů a tabulek se slovními komentáři.

Po vyhodnocení výsledků byly shrnuty základní rozdíly mezi oběma výzkumnými subjekty. A na základě toho byly předloženy a popsány možné návrhy na zvýšení potenciálu Vranova nad Dyjí jak pro místní obyvatele, tak pro návštěvníky. Jedná se o rozšíření nabídky kulturních akcí, zlepšení kvality stravovacích zařízení, navýšení animačních programů pro děti a podpoření přeshraniční spolupráce. Přímo v obci jde především o vytvoření víceúčelového zařízení pro trávení volného času za špatného počasí a několikanásobné zvýšení propagace Vranova nad Dyjí.

10 Seznam použité literatury

Literární prameny

BARTUŠEK, Antonín. *Vranov nad Dyjí: státní zámek, město a okolí*. Praha: Čedok, 1952. 16 s.

BUDAIOVÁ, Romana. *Využití potenciálu NP Podyjí v regionálním rozvoji*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. 2015

ČENĚK, Jiří, Jitka BREŠOVÁ a Josef SMOLÍK. *Interkulturní psychologie: současný výzkum a aplikace*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. 134 s. ISBN 978-80-7375-750-2.

ČERNOŠKOVÁ, Zdeňka, Ondřej BEDNAŘÍK a Milan VĚTRÍČEK. *Vranov nad Dyjí: nejen na starých fotografiích*. Žďár nad Sázavou: Průžová Jitka – Tváře, 2015. ISBN 978-80-88041-02-3.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 978-80-246-0139-7.

FOJTÍK, Igor. *Vybrané kapitoly z rekreologie*. Ostrava: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2011. 77 s. ISBN 978-80-7368-990-2.

FORET, Miroslav a Jana, TURČÍNKOVÁ. *Cestovní ruch*. 1.vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2005. ISBN 80-7157-838-X

- FORET, Miroslav. *Marketingový průzkum: poznáváme svoje zákazníky*. 2. aktualiz. vyd. Brno: BizBooks, 2012, 116 s. ISBN 978-80-265-0038-4.
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
- HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch*. 2., upravené vyd. Nakladatelství učebnic Fortuna, 2006, 216 s. ISBN 80-7168-948-3
- HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada, c2003. Expert. ISBN 80-247-0202-9.
- HOUŠKA, Petr. *Environmentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014, 80 s. ISBN 978-80-7452-041-9.
- JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. 1.vyd. Praha: Grada, 2009, 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
- JANČURA, P. *Aktuálne problémy starostlivosti o krajinu a investiční rozvoj*. In Aktuální otázky ochrany krajinného rázu 2007. VOREL, I., KUPKA, J. (eds.). 1.vyd. Praha: Centrum pro krajinu s.r.o., 2008. ISBN 978-80-903206-9-7
- JURČA, Jan. *Nauka o rekreaci*. 1.vyd. Brno: Vysoká škola zemědělská, 1983, 124 s.
- KOS, Jan a Petr LAZÁREK. *Národní park Podyjí*. Znojmo: Správa Národního parku Podyjí. 2011.
- Klimatické oblasti Česka: klasifikace podle Quitta za období 1961 – 2000 = Climatic regions of the Czech Republic: Quitts classification during years 1961-2000*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2011. M.A.P.S. ISBN 978-80-86690-89-6.
- KOLEKTIV AUTORŮ VŠE, (2007). *Venkovský cestovní ruch a jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 123 s. ISBN 978-80-245-1159-7.
- KONEČNÝ, Ondřej. *Agroturistika a venkovská turistika: venkovský cestovní ruch v České republice*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. 136 s. ISBN 978-80-7375-738-0.
- KOSTKOVÁ, Miroslava. *Cestovní ruch: pro prezenční formu studia*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2013. 128 s. ISBN 978-80-7248-834-6.

- KUPKA, J., VOREL, I. *Estetická hodnota či vizuální atraktivnost krajiny*. In Aktuální otázky ochrany krajinného rázu. VOREL, I., KUPKA, J. (eds.). Praha: ČVUT, 2010, s. 104-116. ISBN 978-80-01-04537-4.
- KUSÁK, Dalibor. *Státní zámek Vranov nad Dyjí*. 1.vyd. Praha: Pressfoto, 1988. 72 s. Má vlast. Řada B.
- LINDEROVÁ, Ivica. *Cestovní ruch: Základy a právní úprava*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2013, 265 s. ISBN 978-80-87035-82-5.
- LÖW, J., MÍCHAL, I. *Krajinný ráz*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce s.r.o., 2003. ISBN 80-86386-27-9.
- MORAVEC, Ivo. *Rural tourism in Austria, Czech Republic and France: concept, activities and trainings*. 1.vyd. České Budějovice: Centrum pro komunitní práci, 2007, 70s. ISBN 978-80-86902-51-7.
- NEJDL, K. *Management destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 2104 s. ISBN 9788073576738.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3748-5.
- PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- POLÁKOVÁ, Květoslava, Jan PÁTÝ a Petr PÁTÝ. *Vranovská plavba 1934-1992*. Znojmo: Jihomoravské muzeum, 2000. ISBN 80-902383-3-5.
- QUITT, Evžen. *Klima Jihomoravského kraje*. Brno: Krajský pedagogický ústav, 1984.
- QUITT, E. *Klimatické oblasti Československa*. Praha: Academia, 1971
- REEDER, Richard a Dennis BROWN. *Recreation, tourism and rural well-being*. Dostupné z: <http://www.ers.usda.gov/>
- RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch (soubor studijních materiálů)*. Vyd. 2 Ostrava: Key Publishing, 2007, 81 s. ISBN 978-80-87071-44-1
- SCHNEIDER, Jiří Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie II*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009, 132 s. ISBN 978-80-7375357-3.

SINGH, Jagbir. *Ecotourism*. New Delhi: I.K. International Publishing House, c2010. 221 s. ISBN 978-93-80026-96-1.

SPRÁVA NP PODYJÍ. *Plán péče o NP Podyjí a jeho ochranné pásmo*. 2012-2020. Znojmo: 2012.

SVOBODOVÁ Hana a kol. *Synergie ve venkovském prostoru*. GaREP, spol. s r. o., Brno 2011. 120 s. ISBN 978-80-904308-8-4.

STRÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press, c2005. ISBN 80-86726-14-2.

ŠTEMBERK, Jan a kol. *Kapitoly z dějin cestovního ruchu*. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov ve spolupráci s katedrou společenských věd Vysoké školy obchodní v Praze, 2012. ISBN 978-80-7415065-4.

TORKILDSEN, George. *Leisure management A-Z: A Dictionary of terms*. 1994

UHNAVÁ M., ZVARA J. (2008): *Předpoklady a příležitosti pro rozvoj cestovního ruchu*. In: Seminář k Mezinárodnímu roku planety Země. Masarykova univerzita, Brno, 2008, 193 s. ISBN 978-80- 210-4748-8.

VANÍČEK, Jiří a Vladimír KŘEŠŤAN. *Marketing cestovního ruchu*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 2007. 55 s.

VOREL, Ivan a Jiří KUPKA. *Krajinný ráz v sídlech: sídla v rázu krajiny*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2011. 124 s. ISBN 978-80-01-04908-2.

VOŽENÍLEK, Vít. *Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. 156 s. ISBN 80-244-0468-0.

VYSTOUPIL, Jiří. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, 157 s. ISBN 80-210-4205-2.

VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

VYSTOUPIL, Jiří, Martin ŠAUER a Michal TROUSIL. *Geografie cestovního ruchu ČR*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. 154 s. ISBN 978-80-7435-538-7.

WOKOUN, René a Jiří VYSTOUPIL. *Geografie cestovního ruchu a rekreace*. 1.vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, 250 s.

ZAJONCOVÁ, Dana. *Krajinný ráz a ochrana domoviny*. In: Člověk, krajina, krajinný ráz. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra environmentálních studií, 2009. ISBN 978-80-210-5090-7.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Elektronické zdroje

BÍNA, Jan. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2010. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovni ruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>

CzechTourism: *Charakteristika cestovního ruchu*. [online]. 2005 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

Dotazník - online: jak na dotazník. [online]. 2007 [cit. 2015-01-07]. Dostupné z: <http://www.dotaznik-online.cz/>

Geodezie ČS. Turistické mapy - Vranov nad Dyjí [online]. 2008 [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.geodezie.cz/kartografie/mapy.htmlcz>

GEOLOGICKÉ A GEOVĚDNÍ MAPY. Geologická mapa Vranov nad Dyjí. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.geologicke-mapy.cz/regiony/ku-785415/>

DANIELKA Jiří, Antonín VLADIMÍR, Vít GRULICH a Milan CHYTRÝ. *Národní park Podyjí – Botanický průvodce*. [online]. 2002 [cit. 2015-11-04] Dostupné z: http://www.nppodyji.cz/uploads/soubory/Botanika/Botan_pruvodce_cesky.pdf

Oficiální stránky obce: Městys Vranov nad Dyjí. [online]. 2007 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://ouvranov.cz/>

LAZÁREK, Petr. *Drobné sakrální památky*. In: Národní park Podyjí: Základní fakta o nejmenším národním parku České Republiky. [online]. 2012 [cit. 2015-09-09]. Dostupné z: http://www.nppodyji.cz/uploads/soubory/publikace/615_11_NP_brozura_20let_vnitni_blok_web.pdf

Plán péče o Národní park Podyjí a jeho ochranné pásmo 2012 - 2020. Národní park Podyjí [online]. 2012 [cit. 2015-09-09]. Dostupné z: http://www.nppodyji.cz/uploads/dokumenty/PP_Podyji2012_2020.pdf

POVODÍ MORAVY. [online]. 2010[cit. 2015-11-05]. Dostupné z:
<http://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/vranovska-prehrada-slavi-kulate-vyroci-navstevnici-nahlednou-do-nitra-hraze/>

REITER, Antonín. *Obojživelníci v Národním parku Podyjí*. [online]. 2014 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://www.nppodyji.cz/uploads/obojzivelnici.pdf>

Regionální Informační Servis. Vranov nad Dyjí. [online]. 2012[cit. 2015-09-09]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=595098>

STÁTNI SPRÁVA ZEMĚMĚŘICTVÍ A KATASTRU. Katastrální vymezení Vranova nad Dyjí. [online]. 2016 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z:
http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEB_CUZZK_ID:785415

STRATEGIE VRANOVSKO, [online]. 2013 [cit. 2016-02-22]. Dostupné z:
<https://www.google.cz/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=strategie%20vranovsko>

ÚZEMNÍ PLÁN VRANOV NAD DYJÍ. [online]. 2014 [cit. 2016-02-22]. Dostupné z:
http://gis.muznojmo.cz:8080/mapserv/znojmo/vyhlasky/Vranov_%C3%9AP.pdf

PŘÍLOHY

A DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY OBCE VRANOV NAD DYJÍ

Dobrý den,

jsem studentkou Mendelovy univerzity v Brně fakulty Regionálního rozvoje a mezinárodních studií a zpracovávám bakalářskou práci o obci Vranov nad Dyjí. V této souvislosti se na Vás obracím s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku, který se týká návštěvníků tohoto města. Dotazník je anonymní a zabere Vám jen pár minut. Vaše odpovědi budou vyhodnoceny a použity pouze k vyhodnocení mé bakalářské práce. Zvolenou odpověď, prosím zakroužkujte.

Předem děkuji za Váš čas a ochotu spolupracovat.

Soňa Homolová

1. Pohlaví
 - a) Muž
 - b) Žena

2. Váš věk
 - a) 0 – 14 let
 - b) 15 – 25 let
 - c) 26 – 35 let
 - d) 36 – 45 let
 - e) 46 – 55 let
 - f) 56 – 65 let
 - g) 66 let a více

3. Vaše současné ekonomické zařazení
 - a) Student
 - b) Zaměstnanec
 - c) Podnikatel
 - d) Na rodičovské dovolené
 - e) Důchodce
 - f) Nezaměstnaný

4. Ve kterém kraji se nachází Vaše trvalé bydliště?
 - a) Hlavní město Praha
 - b) Jihočeský kraj
 - c) Jihomoravský kraj
 - d) Karlovarský kraj
 - e) Kraj Vysočina

- f) Královehradecký kraj
- g) Liberecký kraj
- h) Moravskoslezský kraj
- i) Olomoucký kraj
- j) Pardubický kraj
- k) Plzeňský kraj
- l) Středočeský kraj
- m) Ústecký kraj
- n) Zlínský kraj

5. Považujete obec Vranov nad Dyjí za turisticky atraktivní?
- a) Ano
 - b) Ne
6. Kolikrát v minulosti jste obec navštívil/a ?
- a) Byl/ jsem tu poprvé
 - b) Jednou
 - c) Vícekrát
7. Jaký byl důvod Vaší návštěvy?
- a) Návštěva rodiny/přátel
 - b) Turistika (návštěva památek)
 - c) Sport
 - d) Relaxace
 - e) Tranzit (průjezd obcí)
 - d) Jiný, uveďte
8. Délka pobytu:
- a) 1 den (bez noclehu)
 - b) 2 - 3 dny
 - c) 4 - 5 dní
 - d) 6 – 7 dní
 - e) 8 dní a více
9. S kým cestujete?
- a) Sám/sama
 - b) S rodinou
 - c) S kamarády/se známými
 - d) Jinak

10. Ve kterém typu zařízení jste během Vašeho pobytu byl/a ubytován/a?
a) Hotel
b) Penzion
c) Camp
d) U známých/rodiny
e) Žádný
11. Jaký dopravní prostředek jste při cestě do obce využil/a?
a) Automobil
b) Vlák
c) Autobus
d) Jiné
12. Jaké stravování zde nejčastěji využíváte?
a) Restaurace
b) Bar s restaurací
c) Rychlé občerstvení
d) Jiné, uveďte
13. Která místa jste v obci Vranov nad Dyjí opakovaně navštívil/a?
(*můžete označit libovolný počet variant*)
a) Vranovská přehrada
b) Zámek Vranov
c) Claryho kříž
d) Lanový park
e) Pohraniční opevnění
f) okolní památky (např. Bítov, Cornštejn)
14. Jaké akce jste se během své návštěvy v obci Vranov nad Dyjí zúčastnil/a?
(*můžete označit libovolný počet variant*)
a) Zahájení sezóny na Vranovské pláži
b) Různé akce na Vranovské pláži
c) Letní kino
d) Sportovní turnaje
e) Galavečer sektu
f) Prohlídky zámku
15. Jak celkově hodnotíte následující služby poskytované v obci?
(*Hodnocení 1 – velmi spokojen/a, 2 – spíše spokojen/a, 3 – spíše nespokojen/a, 4 – velmi nespokojen/a, 5 – nemohu posoudit*)

a) Ubytovací služby	1	2	3	4
5				
b) Stravovací služby	1	2	3	4
5				
c) Kulturní aktivity	1	2	3	4
5				
d) Sportovní aktivity	1	2	3	4
5				
e) Péče o památky a turistické aktivity	1	2	3	4
5				
f) Dopravní infrastruktura	1	2	3	4
5				
g) Turistické značení	1	2	3	4
5				

16. Napište, co považujete za slabou stránku obce Vranov nad Dyjí. Co vám v obci chybí, s čím nejste spokojeni?

.....

B DOTAZNÍK PRO MÍSTNÍ OBYVATELE OBCE VRANOVA NAD DYJÍ

Dobrý den,
jsem studentkou Mendelovy univerzity v Brně fakulty Regionálního rozvoje a mezinárodních studií a zpracovávám bakalářskou práci o obci Vranov nad Dyjí. V této souvislosti se na Vás obracím s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku, který se týká návštěvníků tohoto města. Dotazník je anonymní a zabere Vám jen pár minut. Vaše odpovědi budou vyhodnoceny a použity pouze k vyhodnocení mé bakalářské práce. Zvolenou odpověď, prosím zakroužkujte.

Předem děkuji za Váš čas a ochotu spolupracovat.

Soňa Homolová

1. Pohlaví
 - c) Muž
 - d) Žena

2. Váš věk
 - h) 0 – 14 let
 - i) 15 – 25 let
 - j) 26 – 35 let
 - k) 36 – 45 let
 - l) 46 – 55 let
 - m) 56 – 65 let
 - n) 66 let a více

3. Vaše současné ekonomické zařazení
 - g) Student
 - h) Zaměstnanec
 - i) OSVČ
 - j) Podnikatel
 - k) Na rodičovské dovolené
 - l) Důchodce
 - m) Nezaměstnaný

4. Jste spokojeni s dopravní přístupností obce Vranov nad Dyjí?
- Ano
 - Ne
5. Navštěvujete opakovaně některé z následujících míst?
- Vranovská přehrada
 - Zámek Vranov nad Dyjí
 - Claryho kříž
 - Lanový park
 - Pohraniční opevnění
 - Vranovské náměstí
 - NP Podyjí
 - okolní památky (např. Bítov)
6. Vyberte a napište jedno z míst uvedených v otázce č. 1, které považujete za nejzajímavější z pohledu místních obyvatel.

.....

7. Jaké kulturní akce ve městě vyhledáváte?
(označit můžete libovolný počet variant)
- Divadelní představení
 - Koncerty, hudební festivaly
 - Výstavy, expozice
 - Jiné, uveďte
 - Žádné
8. Jak celkově hodnotíte následující služby poskytované ve městě?
(Hodnocení 1 – velmi spokojen/a, 2 – spíše spokojen/a, 3 – spíše nespokojen/a, 4 – velmi nespokojen/a, 5 – nemohu posoudit)
a) Rozsah a dostupnost stravovacích zařízení	1	2	3	4	
5					
b) Stav silnic v obci	1	2	3	4	
5					
c) Množství parkovacích míst v obci	1	2	3	4	5
d) Pokrytí města hromadnou dopravou	1	2	3	4	
5					
e) Místní orientační značení (směrovky, tabule)	1	2	3	4	
5					

f) Vybavenost města pro kulturní aktivity	1	2	3	4	
5					
g) Vybavenost města pro sportovní aktivity	1	2	3	4	
5					
h) Množství a kvalita cyklostezek	1	2	3	4	
5					
i) Nabídka aktivit pro volný čas dětí a mládeže	1	2	3	4	
5					
j) Nabídka aktivit pro volný čas dospělých	1	2	3	4	
5					
k) Nabídka aktivit pro volný čas seniorů	1	2	3	4	5
l) Množství odpočinkových zón	1	2	3	4	5
m) Nákupní možnosti (obchodní síť)	1	2	3	4	5
n) Péče o památky a turistické atraktivity	1	2	3	4	5
o) Péče o čistotu a pořádek ve městě	1	2	3	4	5

9. Považujete množství nabízených aktivit pro volný čas v letním období za dostatečné?

a) Ano

b) Ne

Pokud vyberete variantu a), přejděte prosím na otázku č. 11.

10. Uveďte konkrétní aktivity, které ve městě v letním období postrádáte.

.....

11. Považujete množství nabízených aktivit pro volný čas v zimním období za dostatečné?

a) Ano

b) Ne

Pokud vyberete variantu a), přejděte prosím na otázku č. 13.

12. Uveďte konkrétní aktivity, které ve městě v zimním období postrádáte.

.....

13. Zaznamenal/a jste, že by se ve městě v letním období opakovaně zvyšoval počet turistů?

a) Ano

b) Ne

14. Napište, co považujete za slabé stránky obce Vranov nad Dyjí.

.....

